

HOW THE WORMS IN AMSTERDAM BENEFIT THE SOCIAL COHESION

Colophon

Author	Patrick Hannema
Student number	S3515141
Contact	p.r.hannema@student.rug.nl
University	University of Groningen Faculty of Spatial Sciences
Pre-Master	Society, Sustainability and Planning
Version	Final version 1
Date	17-06-2022
Supervisor	Dr. S. Leitheiser
Word count	6594 (excl. references and appendices)
Cover page	(Patrick Post, 2019)

Abstract

This research aims to investigate to what extent the social cohesion in Amsterdam can benefit through the implementation of worm hotels. The central question of this research is: **“To what extent do the worm hotels in Amsterdam benefit the locally experienced social cohesion?”** Literature shows that one of the main goals of bottom-up projects, like the worm hotels, is to increase social interactions in a neighborhood (von Schönfeld and Tan, 2021), and that these interactions will be very important for creating a better social cohesion within a neighborhood (Granovetter, 1973). The data for this research is obtained by semi-structured interviews with five users of three different worm hotels and a municipal official. This research concludes that the worm hotels do benefit the social cohesion within neighborhoods of Amsterdam in general, but not as much as initially expected. This is concluded after analyzing the impact of the worm hotels on the factors: social inclusion, social capital and social mobility.

Key words: social cohesion, social mobility, social inclusion, social capital, community projects

Inhoudsopgave

COLOPHON	3
ABSTRACT.....	4
1 INTRODUCTION.....	7
1.1 BACKGROUND AND SOCIETAL RELEVANCE.....	7
1.2 RESEARCH PUZZLE / SCIENTIFIC RELEVANCE	7
1.3 RESEARCH AIM.....	8
1.4 RESEARCH QUESTIONS.....	8
2 THEORETICAL FRAMEWORK.....	9
2.1 SOCIAL COHESION.....	9
2.2 SOCIAL DIMENSIONS OF SOCIAL COHESION	9
2.2.1 SOCIAL INCLUSION	9
2.2.2 SOCIAL CAPITAL	9
2.2.3 SOCIAL MOBILITY	10
2.2 CONCEPTUAL MODEL.....	10
3 METHODOLOGY	11
3.1 DATA COLLECTION METHOD.....	11
3.2 CASE SELECTION	12
3.3 DATA ANALYSIS	13
3.4 ETHICAL CONSIDERATIONS.....	13
4 RESULTS AND ANALYSIS	14
4.1 SOCIAL INCLUSION.....	14
4.2 SOCIAL CAPITAL.....	15
4.2.1 MEETING BETWEEN MUNICIPALITY AND INITIATORS/USERS.....	17
4.3 SOCIAL MOBILITY	18
5 CONCLUSIONS.....	19
5.1 DISCUSSION.....	19
5.2 RESULTS.....	19
5.2.1 ANSWERING THE SUB-QUESTIONS	19
5.2.2 ANSWERING THE MAIN QUESTION	20
REFERENCES.....	21
APPENDIX 1: INFORMED CONSENT FORM.....	24
APPENDIX 2: INTERVIEW GUIDE: WORM HOTEL USERS.....	25

APPENDIX 3: INTERVIEW GUIDE: MUNICIPALITY OFFICIAL 26

APPENDIX 4: TABLE WITH WORM HOTELS LEFT AFTER FIRST SELECTION 27

APPENDIX 5: TRANSCRIPT WORM HOTEL USER 1 28

APPENDIX 6: TRANSCRIPT WORM HOTEL USER 2 31

APPENDIX 7: TRANSCRIPT WORM HOTEL USER 3 34

APPENDIX 8: TRANSCRIPT WORM HOTEL USER 4 38

APPENDIX 9: TRANSCRIPT WORM HOTEL USER 5 42

APPENDIX 10: TRANSCRIPT MUNICIPALITY OFFICIAL 45

1 Introduction

1.1 Background and societal relevance

Over the past few years societies all over the world had to deal with the Covid-19 pandemic. To reduce infections, all societal activities were cancelled and people lost most of their social involvement, meaning it reduced the level of social cohesion found in communities (Borkowska and Laurence, 2021). Everybody who had not faced a lack of social cohesion before, now experienced that it really affects your overall health (Franchini and Mannucci, 2015). The urgency to improve the social cohesion is something that was already present all across the world before Covid (Schiefer and van der Noll, 2017).

In order to battle against this lack of social cohesion, community projects can be a useful tool to use (Gilman *et al.*, 2010). Being part of social groups, the group behind a community project, causes people to interact with other people, get a sense of belonging to a certain group and experience social control (van Kempen and Bolt, 2009). These factors can play a major role in people's well-being (Cramm and Nieboer, 2015). Due to different reasons like increasing geographical distances with friends/family and families becoming smaller, people are increasingly dependent on networks close by (van Dijk, Cramm and Nieboer, 2013). Due to geographic proximity, a local network can provide people with their short-term needs (Shaw, 2005).

The worm hotels in Amsterdam are a community project like this (Wormenhotel, no date). The municipality of Amsterdam started placing worm hotels for residents in 2017. This idea was initiated by a resident of Amsterdam back in 2015. Amsterdam currently has around 75 worm hotels located throughout the city (Gemeente Amsterdam, no date c), and is therefore the only city in the world with community-organized worm hotels on this scale. Worm hotels can be described as containers in which everybody can throw away their organic waste. Instead of a garbage truck collecting the trash every month, the container is full of worms which compost all the organic waste. This compost can then afterwards be re-used for multiple purposes (Wormenhotel, no date). This process of circularity is climate-friendly and is also a way to introduce circularity into people's lives (Liefhebber and Tanke, 2019).

The reason why Amsterdam is an interesting city to use, when thinking about circularity, is because 37% of the total amount of waste in Amsterdam consists of organic waste, which is almost 100 million kilograms a year (Gemeente Amsterdam, no date b). This is not separated from other waste.

1.2 Research puzzle / scientific relevance

The research puzzle of this paper is if the social cohesion (on a neighborhood scale) can benefit by a community composting project like the worm hotels. On the one hand, a study has been done in 2019 that more or less addresses the same topic as this thesis. This study concluded that the worm hotels do not benefit the social cohesion (Wijngaarden, 2019) and that therefore community projects like these don't effect social cohesion.

On the other hand, the municipality of Amsterdam, a composting association named Compostgilde (Morsch, no date) and the founders Arie van der Ziel and Peter Jan Brouwer (Blijker, 2019) are all involved actors that still advocate that worm hotels benefit the social cohesion. These statements are made on their website, in articles or during interviews. Some researchers agree with these statements and argue that social cohesion can be benefitted by

community projects. This because one of the main goals of bottom-up projects is to increase social interactions within a neighborhood (von Schönfeld and Tan, 2021). This social interactions will then benefit people's satisfaction of life (van den Berg, Sharmeen and Weijs-Perrée, 2017) and are also very important for creating a better social cohesion within neighborhoods (Granovetter, 1973).

The expectation of my research was that there will be a positive relation between the presence of worm hotels in Amsterdam and the locally experienced social cohesion.

1.3 Research aim

The aim of this research is to investigate in what extent social cohesion can benefit through the implementation of worm hotels.

1.4 Research questions

The central question of this research is: **“To what extent do the worm hotels in Amsterdam benefit the locally experienced social cohesion?”**

This main question will be answered with help of the following secondary questions:

1. *To what extent do the worm hotels include people with foreign background in the community who were left out before?*
2. *How was the social connectedness within neighborhoods influenced after the introduction of the worm hotels?*
3. *To what extent do the worm hotels offer opportunities to move upwards on the social ladder?*

2 Theoretical Framework

2.1 Social cohesion

Social cohesion is a term that was first used by Durkheim in 1897 (Berkman, Kawachi and Glymour, 2014) and from that moment many academic writers and city policy makers have tried to come up with a definition themselves. Therefore, it is not that easy to choose a general explanation, because there are so many definitions available. The following definition of social cohesion covers all important elements of social cohesion in an accessible way and is therefore considered to be very suitable for this research. Social cohesion is characterized by attitudes and norms, including trust, a sense of belonging and the willingness for social participation and can concern both the vertical and the horizontal interactions within a community (Chan, To and Chan, 2006, p. 290). The vertical interaction refers to the interaction between state and an individual, while the horizontal interaction is between individuals in a community. The vertical interaction is not relevant for the worm hotels, since it is a community-driven activity. Therefore, this research is concerned with the horizontal interaction.

2.2 Social dimensions of social cohesion

Garroway and Jütting (2011) conducted research upon social cohesion, and established three dimensions of social cohesion: social inclusion, social capital and social mobility. These three dimensions will be used in this paper to investigate whether these are influenced by the worm hotels, and therefore are influencing the social cohesion within neighborhoods. These dimensions are chosen by the researcher because they helped the researcher to break down the concept of social cohesion into three separate sections. In that way, it structured this research and helped with creating the interview guide.

2.2.1 Social inclusion

Social inclusion can be interpreted as a process of encouraging the social participation between all people within a community (Silver, 2015). It is a way of letting people participate in social activities who have been left out before (Podnieks, 2006). This research, with the social inclusion in neighborhoods in Amsterdam, looks at the inclusion of residents of foreign origin. This is due to the fact that in Amsterdam there are many different nationalities, creating several ethnic clusters (Musterd and Deurloo, 2002). Regarding those clusters, community projects (like the worm hotels) can play a role in introducing people to new communities (Amado *et al.*, 2013). Other reasons why people are left out in certain communities, like the lack of welfare, are left out in this research. This because these were considered less relevant for this case study and would cause this research not being specific and case-related enough. Also, finding all these other reasons why people feel excluded in the specific neighborhoods, was not doable between the timeframe that this thesis was bound to.

2.2.2 Social capital

Social capital is a combination of assets within communities, like networks, norms and social values. These features facilitate coordination within the community and also provide cooperation for mutual benefit (Putnam, 1995). These can best be translated in the extent to which people are willing to make sacrifices, in order to benefit the cooperation and interaction with others (Oxoby, 2009). That is also how Putnam later defined social capital, as being an accumulation of people's investments in the community (Putnam, 1995). Thus, social capital can be seen as "glue that holds societies together" (Serageldin, 1996). For this research, the meaning of social capital builds on these descriptions of social capital, mostly focusing on the connectiveness in the communities and effort to benefit these connectiveness.

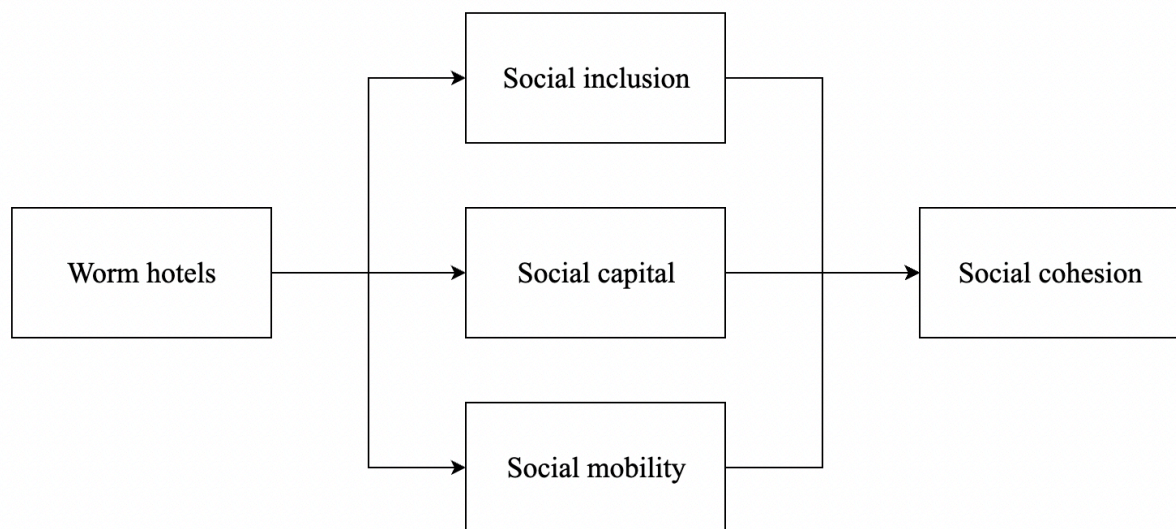
2.2.3 Social mobility

Social mobility can generally be described as the way in which people's current status predicts somehow their future social status (Houle, 2019). It also includes the positive and negative indicators that are involved here, considering for example income, security of employment etc. (Aldridge, 2001). This movement can either be horizontal or vertical (Houle, 2019). This movement occurs between higher and lower social classes, which happens over time, because of what actions these people have done or what has happened during social interaction (Miller, 1960). In this research, social mobility is mainly investigated by asking participants about their social position and if interactions during worm hotel activities have changed this position, for example when a participant became acquainted with someone from a higher social class, which helped the participant to also move upwards the social ladder. In occasions like that, social mobility can be relevant for the worm hotels.

2.2 Conceptual model

This model (Figure 1) shows how the concepts are used in the research. This research focuses on the worm hotels in Amsterdam, so this is the starting point. It is researched how the three social dimensions are influenced by the introduction of the worm hotels. These three dimensions will then together form the basis to draw a conclusion considering the overarching theme: social cohesion.

Figure 1: Conceptual model.

3 Methodology

3.1 Data collection method

In order to capture people's opinions and experiences, it is best to use qualitative research methods (Leavy, 2017). This is done by semi-structured interviews, to in principle guide the interviews a bit, but also to ensure that participants could come up with topics whenever they felt to do so (Clifford *et al.*, 2016). The aim of these interviews was to gain an insight into the effects that worm hotels have on social cohesion.

Considering the data collection, interviews were held with three different stakeholders. On the one side an involved municipality official was interviewed. The interview guide used for this interview can be found in appendix 3. The reason to interview the municipality was to get a birds-eye view on the link between social cohesion and the worm hotels. On the other side, residents were interviewed, both initiators and users of the worm hotels. The decision about which neighborhoods (with worm hotels) would best fit this research was made by using a map with all known locations of community-driven worm hotels, extracted from the municipality of Amsterdam. It was then decided to select the worm hotels where residents need approval from the initiator to bring their organic waste. The reason for that is that possible participants were easier to find. Neighborhoods with worm hotels that did not have any telephone number or email address (to be publicly found) were left out as well, due to the fact that getting in touch with these people would have been very difficult. A table of all worm hotels that were left after the first selection can be found in appendix 4.

Finally, three neighborhoods were then randomly selected by using lottery. The reason to use this method was to give all the worm hotels an equal chance to be selected. The interview guide for the users can be found in appendix 2. For the initiators, the same interview guide was used.

The interviews were held online, by using Zoom, and lasted generally around 30 minutes. Arranging all the interviews on the same day was impossible, since most participants were very busy and not all available on the same date. Doing all the interviews on different dates, would have taken too much time and money from the researcher. The following table shows background information about the residents that participated in the interviews.

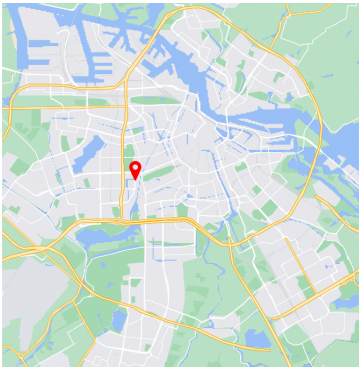
Pseudonym	Wormhotel	Initiator / user	Gender	Nationality
User 1	Sloterkade	Initiator	Female	German
User 2	Sloterkade	User	Female	Dutch
User 3	Jan van Galenstraat	User	Male	Dutch
User 4	Erasmusgracht / Leeuwendalersweg	Initiator	Female	Dutch
User 5	Erasmusgracht / Leeuwendalersweg	User	Female	Dutch

3.2 Case selection

The following three locations were used after the random selection was made.

Worm hotel Sloterkade

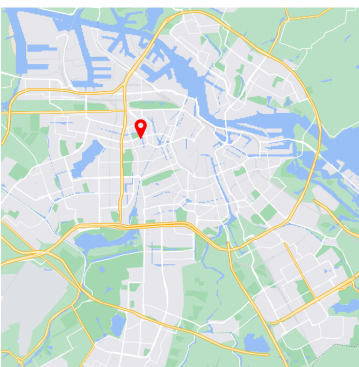
Worm hotel Sloterkade is located in Amsterdam-Zuid in a neighborhood which is called the Legmeerpleinbuurt. According to CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021) the Legmeerpleinbuurt has 1670 residents, 765 male and 900 female. 625 residents have a migration background, which is approximately 37%. For this worm hotel, interviews were done with 'User 1' who is also the initiator of this worm hotel and with 'User 2' who is a user.

Source: Google Maps, 2022

Worm hotel Jan van Galenstraat

The worm hotel at the Jan van Galenstraat is located in Amsterdam-West in a neighborhood that is called the John Franklinbuurt. According to CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021) the John Franklinbuurt has 1975 residents, 965 male and 1010 female. Around 50% is between the age of 25 and 44 years old (950 residents). Also, 1080 residents have a migration background, which is approximately 55%. For this worm hotel an interview was done with 'User 3'. A second user initially gave his word to participate in an interview, but after that, this person did not respond anymore. Therefore, only one user was interviewed from this worm hotel.

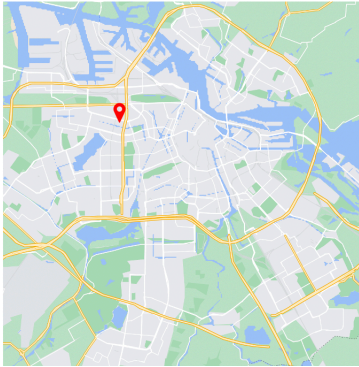

Source: Google Maps, 2022

Worm hotel Erasmusgracht

The worm hotel at the Erasmusgracht is located in Amsterdam-West in a neighborhood that is called the Kolenkitbuurt-Zuid. According to CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021) the Kolenkitbuurt-Zuid has 2255 residents, 1140 male and 1110 female. Around 50% is between the age of 25 and 44 years old (965 residents). Also, 1655 residents have a migration

background, which is 73%. For this worm hotel interviews were done with ‘User 4’ who is also the initiator of this worm hotel and with ‘User 5’ who is a user of this worm hotel.

Source: Google Maps, 2022

3.3 Data analysis

The data analysis is done by coding, which is used for a systematic way of understanding the raw materials obtained from interviews (Burnard, 1991). The codes were directly derived from the theoretical framework, which is deductive coding (Kirner and Mills, 2020). The three dimensions of social cohesion, which can be found in the theoretical framework, were used when making the interview guide and therefore provided the researcher with a very clear structure. Since the transcripts were quite brief and clear for the researcher to analyze, coding was done by going through the transcripts by hand, without using an online tool. At the same time, inductive coding was applied, as the interviews were semi-structured and new topics were discussed as well (Kirner and Mills, 2020), which created labels that were new at that point.

3.4 Ethical considerations

Since the participants were asked to share personal experiences and ideas, an informed consent form was signed by them beforehand. The aim of this was to provide the participants with a complete and transparent overview of the interviews and how their answers would be used, to enable participants to make a clear decision whether they want to participate voluntary or not (Musmade *et al.*, 2013). The participants received a copy of the informed consent and were always free to withdraw from the research anytime they want (Longhurst, 2010). The informed consent can be found in appendix 1. In order to be able to transcribe the interviews after they were conducted, the interviews were recorded. The recordings and transcriptions are stored in the researcher's personal cloud which is secured by a password only he knows about (Longhurst, 2010). All participants remain anonymous for privacy reasons. Their names are replaced by the following pseudonyms: User 1 till User 5 and Municipality official 1.

4 Results and analysis

In this chapter, the results from the interviews will be shown. All the collected data (transcripts from the interviews) used in this chapter can be found in appendix 5 till appendix 10. The quotes used in these chapter are translations of what participants said during the interviews.

4.1 Social inclusion

The neighborhoods of Amsterdam are a convergence of many cultures and ethnicities. This diversity in cultural backgrounds is also visible among the users of the worm hotel. At worm hotel Sloterkade, half of the users are of foreign origin and at least one-third does not even speak one word Dutch. The initiator of this worm hotel, User 1, is also of foreign origin, but is proficient in the Dutch language. She often acts as a translator, whereas she has to send all messages twice, once in Dutch and once in English.

The foreigners are often expats who come to Amsterdam for work. They do not have much time to be involved in leisure and/or social activities. Worm hotels can be a low-profile way of interacting with locals, as User 2 told:

"I did see that those people (people with a foreign nationality) came to the worm hotel to have a nice chat and to get to know people."

It may not generate a lot of social interaction around the worm hotel alone, but it certainly contributes to the involvement of immigrants in the neighborhood and social interaction outside the worm hotel. The worm hotel serves as an accessible way to get to know the people in the neighborhood, also from different nationalities. This was also expressed by 'User 1':

"I meet them within the worm hotel community and we also have a chat, many of them are also willing to help. [...] I do not think I would have spoken to many of those people otherwise."

This shows that people that were left out, or could possibly be left out, get to know other people that live in the neighborhood and are also involved in community projects. Like is said in the interviews, the Dutch participants became acquainted with people from foreign origin, who they did not know before or never even saw them around. This surely benefits the social inclusion in these neighborhoods. The social participation is increased and therefore also the social interaction within the neighborhood they live in is increased. These are all factors that could benefit the sense of belonging of the people with foreign origin.

A sidenote must be made that the influence of the worm hotel on social inclusion of course depends on the motives of people to become a member of the worm hotel. User 3 explains:

" It depends on what your background and interest is. If you are from abroad and you are used to it, I think you are more likely to join."

At Jan van Galenstraat, the need to strengthen social cohesion in the entire neighborhood is much smaller than in other neighborhoods, as is told during the interview. Promoting social inclusion here is really considered as a side effect. Participants refer here to the few activities that are organized around this worm hotel, because of the motives of the users. User 3 indicates:

"Expats or immigrants, rich or poor, they are more likely to join something like a sports club. [...] That is more accessible and there you actually do something. The worm hotel is very specific. [...] I do not think that social cohesion is a primary reason for joining a worm hotel."

User 5 also made this remark. This due to the fact that the worm hotels do not necessarily cause many social interactions at first. The activities around the worm hotel do not happen frequently and therefore other social activities are more suitable for improving social inclusion. Nevertheless, the worm hotels are still considered as a tool to benefit social inclusion, but the impact is relatively small. User 5 said:

"It helps to just talk to each other; I do not know if it will result in a lot of contact very quickly. I always think that happens more often in schools or something like that, where they also speak to each other much more frequently."

From municipal point of view, social inclusion of foreigners is not really relevant for the worm hotels, as it was said during the interview that the interest for worm hotels still mainly takes place in the white, highly educated environment.

4.2 Social capital

The connectivity in the neighborhoods is not exactly what people actually hoped it would be. This also has an effect on the connectivity among the users of the worm hotels. This is clearly described by User 1:

"There is a fixed group that is always ready to help and who also respond to my messages. There is a larger circle of people from whom you don't hear anything at all."

User 3 states that the reason behind this, are the many people that are not present during activities. He answered the question if their neighborhood is very connected as follow:

"Totally not. No, I have to be honest, we have 50 participants in the group, if I am right, and I have only seen 10 of them."

Many people are very motivated when joining the worm hotels, but become quite inactive over time. Due to the long waiting lists, people who want to be an active member cannot join the worm hotel, because it is already full. This leads to skewed relationships which can be solved by refreshing the user list regularly, to keep the community alive and the participation rate high. During the interview with the municipal agent, one opportunity to solve this was clearly identified: updating and refreshing the user lists of the worm hotels. She said:

"It is important that such a community is also regularly stimulated and cleaned up, because sometimes you have a waiting list on the one hand, and on the other hand you have people who are in that group, but do not actually use it."

A little further in the interview she also said:

"At one location it is a very close-knit group that really harvests together, but also often maintains a neighborhood garden or something like that, or does other things together. There are also places where people are only member so that they can dispose their green waste, and are not really that interested in the rest".

This means that the worm hotels, that came first, created an expanding circuit of activities. It can therefore also bring people together, with other activities (not bound to worm hotel). In that way the worm hotels cause a chain reaction of other activities in the neighborhoods.

The influence of a worm hotel on the social cohesion is really dependent on individuals and their motivations to join worm hotel communities as well as their effort to improve social interaction with other users. The municipality highlights that people are indeed getting in contact via worm hotels, as the municipality official said:

“It is also true that it promotes contacts, and I have also heard from people that they did not even know that the neighbor from 3 houses away had interests just like hers.”

User 3 was still positive about the few activities being organized. According to him, they ensure that the neighborhood gets to know each other in an accessible way. The lack of participation of most users, does not automatically mean that no community is built around the worm hotel. This is because the fixed group of people still allows for an increasing amount of social interaction with people that were previously unknown to them, as User 2 also told:

“When we are harvesting, and someone comes along from whom I think, who would that be, then I ask them and we get acquainted [...] Because of the worm hotel I got to know a few neighbors who live nearby, both of whom are retired. I often have a chat with them now, and we give each other tips now and then. That contact has become a bit more.”

Activities within the community can also help to improve the features that communities have. The community around worm hotel Sloterkade have organized a community drink a while ago at the end of harvest day. Conversations at this drink initiated other activities in this neighborhood. User 1 talked about this:

“We recently had a drink after the harvest and there were mainly the people who had helped during the harvest. There were also a few extra people. There was also a woman who happened to be Ukrainian who spoke to me that she also wanted to join the worm hotel, she also suggested to put down flower boxes. Her idea was to make the neighborhood even more beautiful. We then formed a subgroup and realized it.”

User 1 really sees the potential in these activities as a good way to benefit social cohesion within communities even more:

“Then people get in touch with each other. At the last drink I also saw that many people had good conversations with each other.”

But still, very few activities take place in general. The ultimate occasion for communities to benefit social cohesion within their neighborhoods is not used. 'User 6' expresses the wish that the neighborhood would meet more often:

“Not everyone who participates comes to such a day. [...] I would like it if it would be a bit busier, a little more interest, that it would be more alive.”

User 2 emphasized that most of the daily social interaction regarding the worm hotels takes place with people who are not member of the community. Worm hotel Sloterkade is located along the quay of the water. User 2 said that there are several benches where passers-by and

residents can sit. These places also promote social interaction within the neighborhood with other neighbors (non-users of the worm hotel) or passers-by.

User 4 also elaborated on the social interaction taking place with outsiders of the worm hotel. She emphasized that this also concerns people she had never met before. It is said that the worm hotel can be seen as a social meeting place. However, specifically for the users, this influence is less than initially expected. She said:

"Which has happened when I have been there a bit longer, for example when we are harvesting the compost or if I make sure that some air is added or if I step on it to see how things are going in there. Those are moments when I speak residents from the neighborhood, not necessarily users, but curious passers-by who are interested. [...] That does lead to conversations, not so much with the other users, but mostly with the passers-by."

'User 5' also told something about meeting non-users of the worm hotel, when doing activities at the worm hotel:

"For myself it is true that I got to know a number of people better. Then I am talking about 1 or 2. For the rest; it is a striking thing, there is a sign on it where people often stop and watch. When you are working on it, very often someone addresses you with "what is it" or something like that."

A drawback for the social capital is that it is also considered as a side effect of the worm hotels. User 3 elaborated on this topic as follows:

"Of course, you could, if you have the intention to meet people. I think the social aspect of a worm hotel is really secondary. I think people are mainly joining for the sustainability and the compost, and the social comes after that."

4.2.1 Meeting between municipality and initiators/users

A few participants elaborated on a meeting that was organized by the municipality. This created a new sort of community between active users/initiators of the worm hotels in Amsterdam. Therefore, it is still considered relevant for this research.

User 3 found this meeting very interesting, because it gave the users the opportunity to speak with people involved with other worm hotels and to hear about their problems and solutions.

"I spoke to [...] a little better, because of a meeting that was organized a few weeks ago by the contact person of the municipality. Several people who have a worm hotel nearby, or who are part of a worm hotel were sent as delegations. There we met more other people and we heard their problems, and it turned out that we ran into the same problems."

'User 4' also attended the meeting:

"It is a moment where we could exchange thoughts with each other. At one worm hotel they were far from full, other worm hotels were struggling with a waiting list. How do you deal with that? These are topics we could brainstorm about together. Also with harvesting, how do you involve more people?"

4.3 Social mobility

As turned out after the interviews, social mobility is much less relevant than social inclusion and social capital. The communities around the worm hotels are quite small and there is no diversity in social status among users. Everyone is equal. There are people in the communities who arouse mutual interest, but shifting up the social ladder is not the case for the users. For example, 'User 1' said:

"There are a number of people who come to help a lot who do very interesting things. For example, there is someone who is doing a post doc study at the VU, and who also does something with sustainability through agriculture. I have no personal benefits, but I find it very interesting."

The most prominent reason for this is that the relations created around the worm hotels are not really going into depth, like 'User 1' said that most of the time, those relationships remain superficial.

'User 3' states that the primary function of the worm hotel is sustainability, rather than the social aspects. It could help people to get to know each other and to participate in the neighborhood. Social mobility was too big for a community project like this.

'User 5' concluded it this way:

"But just that it is something in the neighborhood that people are committed to, or that they are curious about, that sometimes makes them chat with each other more, if only 1 time, that is already very positive. I think it is very good."

5 Conclusions

5.1 Discussion

This research is based on interviews with five participants from three different neighborhoods and a municipal official. It should be kept in mind that the conclusions of this research are based on the data obtained from these interviews. The interviews were done with all white, mostly Dutch, users. If the group of participants would be larger and more diverse, the result might have been different. That can be considered a weakness of this research. For further research, a more diverse set of participants would benefit the overall conclusion made in this research.

In addition to that, an advice for further research is to look deeper in to the environmental effects of the worm hotels, to study if the worm hotels are indeed environmentally beneficial and sustainable.

A strength of this research is that multiple people from different worm hotels were interviewed, and also the perspective of the municipality has been taken into consideration. This gives a rich insight in the different opinions considering the worm hotels in Amsterdam.

The expectation of this research was that the worm hotels benefit the locally experienced social cohesion. While some factors indeed are influenced by the worm hotels and create a higher experienced social cohesion, this influence is much less than expected. Social capital and social inclusion are relevant in this case, but these factors are very dependent on the individual characteristics and motivations of the residents. Social mobility can be considered irrelevant.

5.2 Results

5.2.1 Answering the sub-questions

SQ1: To what extent do the worm hotels include people with foreign background in the community who were left out before?

Amsterdam is a city with great cultural diversity. It is a city where a lot of cultures come together, which makes social inclusion very relevant. This is also visible amongst users of the worm hotels, where there is often much diversity in origin, causing initiators having to translate their messages into English. Participants agreed that the worm hotels can be a useful tool for foreigners to be more included in Dutch neighborhoods, but that the impact of that is much less than they hoped. Participants refer here to the few activities that are planned. The activities around the worm hotel do not happen frequently and therefore other social activities are more suitable for improving social inclusion. The participants recognize that the need for social inclusion is present, and that some foreigners are also member because of that, but it really has to be considered as a side effect. The worm hotels indeed cause for more interaction between the different cultural groups, but that interaction does not happen frequently. Also, remarks have to be made that it is also dependent on the people's intentions and motivations to join the community. The municipality also agrees with this conclusion, as the official said that the users of the worm hotel are still mostly white, highly educated, people from Dutch origin.

SQ2: How was the social connectedness within neighborhoods influenced after the introduction of the worm hotels?

The participants all considered their neighborhoods as being less connected as they would like, but they agreed that the worm hotels can be a useful tool to benefit this social interaction and connection. The worm hotels cause more social interaction with neighborhoods, but most of the times these interactions remain superficial. These interactions also mainly take place between the same group of active members (of the worm hotel), since the most members are very passive. The respondents agreed that it would benefit the social capital more, if people would become more actively involved. Many people are very motivated when joining such neighborhood initiatives, but become quite inactive over time. Due to the huge waiting lists, people who want to be an active member cannot join the worm hotel, because it is already full. This leads to skewed relationships. The municipal official sees opportunities in updating and refreshing the user lists of the worm hotels.

The worm hotels are a low-profile way for people to get to know neighbors and to enjoy social activities in the neighborhood. While at this moment, not so many activities are being organized. At some neighborhoods the introduction of the worm hotel caused other activities to happen, which also promoted social interaction in the neighborhoods. The worm hotels can be seen as places of social interaction, also with passers-by. Most social interaction occurs amongst people that are not a member of the worm hotel.

Also recently, a meeting between municipality and initiators was organized, creating some sort of new community where initiators could share common problems and brainstorm for solutions.

SQ3: To what extent do the worm hotels offer opportunities to move upwards on the social ladder?

The interviews emphasized clearly that the worm hotels do not offer any opportunities for the users to move on the social ladder. Projects like the worm hotel are considered too small to have any effect on people social position, and their chances to move up the ladder. The worm hotels can be seen as an ideal way to get to know the neighbors, to make some friends and to have some social interaction. That is already considered very positive by all participants and it can be concluded that social mobility is not relevant for community projects like these.

5.2.2 Answering the main question

This leads us back to the main question: "To what extent do the worm hotels in Amsterdam benefit the locally experienced social cohesion?" This is researched by analyzing the social inclusion, the social capital and the social mobility. After the analysis of the results, it can be concluded that the worm hotels do benefit the social inclusion and the social capital, but this effect is not that much. Benefitting social inclusion and social capital have to be considered as a side effect. The social mobility turns out to be irrelevant for the worm hotels. It has to be said that the influence of the worm hotels is very dependent on the factors and characteristics of each individual neighborhood. The overall conclusion after the interviews is that, in general, the worm hotels (slightly) benefit social cohesion.

References

- Aldridge, S. (2001) 'Social mobility; a discussion paper', p. 45.
- Amado, A.N. *et al.* (2013) 'Social Inclusion and Community Participation of Individuals with Intellectual/Developmental Disabilities', *Intellectual and Developmental Disabilities*, 51(5), pp. 360–375. doi:10.1352/1934-9556-51.5.360.
- van den Berg, P., Sharmeen, F. and Weijs-Perrée, M. (2017) 'On the subjective quality of social Interactions: Influence of neighborhood walkability, social cohesion and mobility choices', *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, 106, pp. 309–319. doi:10.1016/j.tra.2017.09.021.
- Berkman, L.F., Kawachi, I. and Glymour, M.M. (eds) (2014) *Social Epidemiology*. Oxford University Press. doi:10.1093/med/9780195377903.001.0001.
- Blijker, J. den (2019) 'Het wonder van de wormen en gft-afval in de stad', 10 October. Available at: <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/het-wonder-van-de-wormen-en-gft-afval-in-de-stad~b3b488ce/>.
- Borkowska, M. and Laurence, J. (2021) 'Coming together or coming apart? Changes in social cohesion during the Covid-19 pandemic in England', *European Societies*, 23(sup1), pp. S618–S636. doi:10.1080/14616696.2020.1833067.
- Burnard, P. (1991) 'A method of analysing interview transcripts in qualitative research', *Nurse Education Today*, 11(6), pp. 461–466. doi:10.1016/0260-6917(91)90009-Y.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2021) *Kerncijfers wijken en buurten 2021*.
- Chan, J., To, H.-P. and Chan, E. (2006) 'Reconsidering Social Cohesion: Developing a Definition and Analytical Framework for Empirical Research', *Social Indicators Research*, 75(2), p. 290. doi:10.1007/s11205-005-2118-1.
- Clifford, N.J. *et al.* (2016) *Key methods in geography*.
- Cramm, J.M. and Nieboer, A.P. (2015) 'Social cohesion and belonging predict the well-being of community-dwelling older people', *BMC Geriatrics*, 15(1), p. 30. doi:10.1186/s12877-015-0027-y.
- van Dijk, H.M., Cramm, J.M. and Nieboer, A.P. (2013) 'The experiences of neighbour, volunteer and professional support-givers in supporting community dwelling older people: Supporting community dwelling older people', *Health & Social Care in the Community*, 21(2), pp. 150–158. doi:10.1111/hsc.12006.
- Franchini, M. and Mannucci, P.M. (2015) 'Impact on human health of climate changes', *European Journal of Internal Medicine*, 26(1), pp. 1–5. doi:10.1016/j.ejim.2014.12.008.
- Garroway, C. and Jütting, J. (2011) 'Measuring cross-country differences in social cohesion', p. 27.

Gemeente Amsterdam (no date a) 'Afvalcontainer'. Available at: <https://kaart.amsterdam.nl/afvalcontainers#52.3107/4.7292/52.4670/4.9949/brt/12496///52.40027033,4.94095638>.

Gemeente Amsterdam (no date b) *Gft niet in de grijze zak, maar in de groene bak!* Available at: [https://www.amsterdam.nl/afval-en-hergebruik/gft-grijze-zak-groene-bak!/.](https://www.amsterdam.nl/afval-en-hergebruik/gft-grijze-zak-groene-bak!/)

Gemeente Amsterdam (no date c) *Wormenhotel*. Available at: <https://www.amsterdam.nl/afval-en-hergebruik/gft-grijze-zak-groene-bak!/wormenhotel/>.

Gilman, S.E. *et al.* (2010) 'A framework for community interactions under climate change', *Trends in Ecology & Evolution*, 25(6), pp. 325–331. doi:10.1016/j.tree.2010.03.002.

Granovetter, M.S. (1973) 'The Strength of Weak Ties', *American Journal of Sociology*, 78(6), pp. 1360–1380. doi:10.1086/225469.

Houle, C. (2019) 'Social Mobility and Political Instability', *Journal of Conflict Resolution*, 63(1), pp. 85–111. doi:10.1177/0022002717723434.

van Kempen, R. and Bolt, G. (2009) 'Social cohesion, social mix, and urban policies in the Netherlands', *Journal of Housing and the Built Environment*, 24(4), pp. 457–475. doi:10.1007/s10901-009-9161-1.

Kirner, K. and Mills, J. (2020) *Doing Ethnographic Research: Activities and Exercises*. 2455 Teller Road, Thousand Oaks California 91320: SAGE Publications, Inc. doi:10.4135/9781544334080.

Leavy, P. (2017) *Research design: quantitative, qualitative, mixed methods, arts-based, and community-based participatory research approaches*. New York ; London: Guilford Press.

Liefhebber, G. and Tanke, L. (2019) *Doorontwikkeling wormenhotels; Evaluatierapport en advies*. Hiemstra & De Vries, p. 27.

Longhurst, R. (ed.) (2010) *Key methods in geography*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. Available at: <https://www.dedoose.com/publications/key%20methods%20in%20geography.pdf>.

Miller, S.M. (1960) 'Comparative Social Mobility', *Current Sociology*, 9(1), pp. 1–61. doi:10.1177/001139216000900101.

Morsch, J. (no date) *Buurtcomposter*. Available at: <https://www.compostgilde.nl/buurtcomposter>.

Musmade, P. *et al.* (2013) 'Informed consent: Issues and challenges', *Journal of Advanced Pharmaceutical Technology & Research*, 4(3), p. 134. doi:10.4103/2231-4040.116779.

Musterd, S. and Deurloo, R. (2002) 'Unstable Immigrant Concentrations in Amsterdam: Spatial Segregation and Integration of Newcomers', *Housing Studies*, 17(3), pp. 487–503. doi:10.1080/02673030220134962.

Oxoby, R. (2009) 'Understanding social inclusion, social cohesion, and social capital', *International Journal of Social Economics*, 36(12), pp. 1133–1152. doi:10.1108/03068290910996963.

Patrick Post (2019) *Arie van der Ziel (paarse trui) en Peter Jan Brouwer bij een wormenhotel* [Trouw]. Available at: <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/het-wonder-van-de-wormen-en-gft-afval-in-de-stad~b3b488ce/>.

Podnieks, E. (2006) 'Social Inclusion: An Interplay of the Determinants of Health—New Insights into Elder Abuse', *Journal of Gerontological Social Work*, 46(3–4), pp. 57–79. doi:10.1300/J083v46n03_04.

Putnam, R.D. (1995) 'Bowling Alone: America's Declining Social Capital', pp. 65–78.

Schiefer, D. and van der Noll, J. (2017) 'The Essentials of Social Cohesion: A Literature Review', *Social Indicators Research*, 132(2), pp. 579–603. doi:10.1007/s11205-016-1314-5.

von Schönfeld, K.C. and Tan, W. (2021) 'Endurance and implementation in small-scale bottom-up initiatives: How social learning contributes to turning points and critical junctures', *Cities*, 117, pp. 1–13. doi:10.1016/j.cities.2021.103280.

Serageldin, I. (1996) 'Sustainability as Opportunity and the Problem of Social Capital.', 3(2), p. 196.

Shaw, B.A. (2005) 'Anticipated Support From Neighbors and Physical Functioning During Later Life', *Research on Aging*, 27(5), pp. 503–525. doi:10.1177/0164027505277884.

Silver, H. (2015) 'The Contexts of Social Inclusion', p. 32.

Wijngaarden, K. van (2019) *Invasion of the worms: Wormhotels as spaces of community citizenship*.

Wormenhotel (no date) *Wat is een wormenhotel?* Available at: <https://wormenhotel.nl/vraag/uitleg/>.

Appendix 1: Informed consent form

1. About the research

The aim of the research is to find out in what way social cohesion inside a neighborhood benefit after the worm hotels are introduced. The researcher is Patrick Hannema, participants can reach out with him via this email: p.r.hannema@student.rug.nl.

2. Participation

People participating in the interviews are to be considered a stakeholder in the worm hotels in Amsterdam, either as users or as official for the municipality. Participants participate voluntary and are not forced in anyway. Participants are allowed to stop the interview at any time. Questions will be answered honestly and to the best of their ability. Participants are not directed in any direction and are able to speak freely and anonymously. Participants can withdraw from the research any time they want.

3. Layout of the interview

Interviews will be held in either Dutch or English, to be chosen by the participant. The questions will be focused around the worm hotels and this also can be expected from the researcher. Questions can be about personal experienced or opinions. Answers to the questions will be used anonymously. The main goal is to gather experienced inside the neighborhood. The interviews will be recorded and later transcribed. The interview will take approximately 30 minutes.

4. Collected data

The collected data from the interviews will only be used for the bachelor's thesis of Patrick Hannema. The data will then also only be in his possession, never in the hands of a third party. The names of the participants will be changed by pseudonyms in order to guarantee the privacy of the participant. The collected data and recordings will be stored in the private cloud of the researcher, which is secured with a password only he knows about.

5. Signature

The participant is asked to sign the informed consent after agreeing to the points addressed above. By signing this form, participant and researcher both agree to all that is said above. Participant understands all points, and had the time to ask specific questions to the researcher before signing this informed consent form. Participant also received a signed copy of this form.

Name: _____

Date: _____

Signature: _____

Appendix 2: Interview guide: Worm hotel users

Opening

- Introductie van mijzelf en mijn onderzoek
 - Toestemming vragen om het interview op te nemen (beeld/geluid) en vertellen hoe hun antwoorden worden gebruikt in het onderzoek.
1. Hoe vaak maakt u gebruik van het wormenhotel?
 2. Wat zijn je motivaties om het wormenhotel te gebruiken? (klimaat, afvalscheiding, contact met buurtbewoners)
 3. Wat is je mening over het wormenhotel in je buurt? (positie/uiterlijk/gebruiksvriendelijkheid)

Vragen

4. In hoeverre vind je dat mensen in uw buurt verbonden zijn met elkaar?
5. In hoeverre onderhoudt u contact met mensen in je buurt? Wat houdt dat contact in?
6. In hoeverre voelt u zich verbonden met uw buurt?

Sociale inclusie

7. Wat zijn dat etnische achtergronden van mensen in uw buurt?
8. In hoeverre denkt u dat de wormenhôtels bijdragen om het contact tussen verschillende etnische achtergronden te bevorderen?
9. In hoeverre zorgen de wormenhôtels ervoor dat buurtbewoners meer betrokken raken en meer participeren in uw buurt?

Sociaal kapitaal

10. Kent u de mede-gebruikers van het wormenhotel?
 - a. Ja? Hebben jullie elkaar ontmoet door de wormenhôtels?
 - b. Nee? Zou dat iets zijn wat je wel graag zou willen?
11. Worden er binnen de gebruikers van het wormenhotel activiteiten georganiseerd om een gemeenschap te creëren rondom het hotel?
 - a. Ja? Wat voor soort activiteiten? Denkt u dat dat de betrokkenheid in de buurt verbeterd heeft?
 - b. Nee? Zou je daar wel voor open staan?

Sociale mobiliteit

12. In hoeverre voelt u dat de mede-gebruikers van het wormenhotel die je daar ontmoet je sociale netwerk versterken?
13. In hoeverre verandert uw sociale positie na de komst van het wormenhotel? (meer verbondenheid met mensen/nieuwe vrienden/interessante connecties)

Wormenhôtels

14. Wat zijn mogelijke kansen voor het wormen hotel om de sociale cohesie in de wijk nog meer te bevorderen?
15. Hoe beïnvloedt de gemeente de wormenhôtels? Wat is uw mening daarover?

Afsluitende vragen

- Zijn er nog opmerkingen van uw kant die u nodig acht voor het onderzoek?
Zijn er nog vragen die u heeft met betrekking tot het onderzoek?

Appendix 3: Interview guide: Municipality official

Opening

- Introductie van mijzelf en mijn onderzoek
- Toestemming vragen om het interview op te nemen (beeld/geluid) en vertellen hoe hun antwoorden worden gebruikt in het onderzoek.

Vragen

→ Invloed van de gemeente

1. Waarom is de gemeente Amsterdam blij met de wormenhotels?
2. Waarom stimuleert de gemeente Amsterdam de implementatie van wormenhotels in wijken van Amsterdam? (noodzakelijk?)
3. Tot hoever rijkt de invloed van de gemeente Amsterdam op de wormenhotels?
4. Wat zijn de voordelen van de invloed van de gemeente op de wormenhotels?
5. Wat zijn de nadelen van de invloed van de gemeente op de wormenhotels?

→ Wormhotels voor de wijken

6. Wat zijn de voornaamste voordelen voor een wijk wanneer de wormenhotels daar geplaatst worden?
7. Ziet u een positieve relatie tussen de wormhotels en de sociale cohesie in de wijken van Amsterdam? Waarom?
8. Ziet de gemeente Amsterdam de wormenhotels als een goed middel om bij te dragen aan een betere sociale cohesie?
9. Denkt u dat de wormenhotels optimaal benut worden? Hoe zou het anders kunnen/moeten?

Afsluitende vragen

Zijn er nog opmerkingen van uw kant die u nodig acht voor het onderzoek?

Zijn er nog vragen die u heeft met betrekking tot het onderzoek?

Appendix 4: Table with worm hotels left after first selection

OBJECTNUMMER	Straatnaam	Initiatiefnemer	Email	Aantal_bewoners	Startjaar
1	Frans Halsstraat	Peter Jan Brouwer	amsterdam+C001@wormenhotel.nl	20	2015
2	Hoek Saffierstraat / Jozef Israëlkade	Christien & Anneke	amsterdam+c002@wormenhotel.nl	7	2016
3	Kraaipanstraat	Angeline	amsterdam+c003@wormenhotel.nl	12	2016
4	Daniel Stalperstraat	peter jan brouwer	amsterdam+C004@wormenhotel.nl	12	2017
5	Quellijnstraat	Tetje	amsterdam+c003@wormenhotel.nl	15	2017
6	Lumiere / Maria Austria	Janneke Verweij	janneke@cocasa.com	15	0
7	Hoek Maria Austria-talbotstraat	Marie-Christine Ruijs	mcruis@gmail.com	15	0
8	Johannes van Meurshof - vol	Stéphanie, Anja en Sandra	yvmeurshof@wormenhotel.nl	25	2017
9	Harmoniehof - vol, wachtlijst	Albert	wormenhotel-harmoniehof@outlook.com	22	2017
10	Hensbroekerstraat / Ilpendammerstraat	Rebekka	amsterdam+a203@wormenhotel.nl	15	2017
11	Venetiestraat - vol, wachtlijst	Myrthe	amsterdam+a201@wormenhotel.nl	39	2017
12	Annabellaweg 1	Maaike	maaikevanharmelen@gmail.com	10	2017
13	J.F.van Hengelstraat	Hester	hester@wormenhotel.nl	25	2017
14	Magalhaensplein - vol, wachtlijst	Aafke	magalhaensplein@wormenhotel.nl	24	2017
15	Entrepotbrug 168 - vol, wachtlijst	Herman	entrepotplus@wormenhotel.nl	35	2017
16	Vianenstraat 160 - vol, wachtlijst	Aly, Ivo en Richard	recyq@wormenhotel.nl	20	2017
17	Archimedesweg - vol, wachtlijst	Jona	jona@wormenhotel.nl	25	2018
18	Borssenburgplein	Anne	amsterdam+a214@wormenhotel.nl	14	2018
19	Bantammerbrug	Bernadette	stichtinggeldersekade.org@gmail.com	15	2018
20	Plantage Doklaan - vol, wachtlijst	Joop	joophox@xs4all.nl	50	2018
21	U.J. Klarenstraat - vol, wachtlijst	Robert-Jan	klarenstraat@wormenhotel.nl	25	2018
22	Uffizilaan	Matt	matt.schuurmans@hotmail.com	19	2018
23	Eva Besnyöstraat 491	Cocasa	gft@cocasa.com	0	2018
24	Proefelandpark Steigereiland		gft@cocasa.com	0	2018
25	Jan Vrijmanstraat / Loet Barnsteinstr	Janneke Ypma	ypmaarchitect@gmail.com	15	2018
26	Houtmankade/Van Heemskerckstraat - vol, wachtlijst	Ymkje en Ron	houtmankade@wormenhotel.nl	22	2019
27	Makassarplein	Yorgos	chrysopoulos@hotmail.com	14	2021
28	Duindoornplein, komt binnenkort	Lodewijk	emma_dejonge@hotmail.com	21	2019
29	Orionplantsoen, tijdelijk opgeheven	Peter	peter@groeizaamprojecten.nl	15	2019
30	Kasterleepark / Vorselaarstraat - vol, wachtlijst	Martyn	wormenhotel1.kasterleepark@gmail.com	46	2019
31	Kantershof 62	Hansbart	kantershof@wormenhotel.nl	25	2019
32	Julianapark / Mallebaan - vol, wachtlijst	Vicky	wormenhotelmaliebaan@gmail.com	26	2019
33	Nachtwachlaan - vol, wachtlijst	Fatema	nachtwachlaan@wormenhotel.nl	44	2019
34	Kleiburg 10	Daan	kleiburg@wormenhotel.nl	18	2019
35	Scharwouderstraat / Monnikendamweg	Brenda	tuindorp-nieuwendam@wormenhotel.nl	17	0
36	Jan van Galenstraat - vol, wachtlijst	Annika	annika@wormenhotel.nl	25	0
37	Windroosplein	Angeline	harange@planet.nl	11	2019
38	Erasmusgracht / Leeuwendalersweg - vol, wachtlijst	Anne Marie	annemarie@wormenhotel.nl	34	2019
39	Boomgaardlaan 87	Thomas	boomgaardlaan@wormenhotel.nl	11	2019
40	Amstelvietsstraat / Markonstraat - vol, wachtlijst	Okke	okkeplantenga@gmail.com	25	2019
41	Schoenerstraat	Ria	schoenerstraat@wormenhotel.nl	17	2019
42	Van Tuyl van Serooskerkenplein	Jacqueline	wormenhotel@protonmail.com	15	2019
43	Albert Camuslaan	André	andre.v.berkum@gmail.com	8	2019
44	Koolrabistraat	Jacintha	koolrabi@wormenhotel.nl	5	2019
45	Gillis van Ledenberchstraat - vol, wachtlijst	Paula	dewormenvandegillis@wormenhotel.nl	30	2019
46	Willem Molhof	Stephanie	hening@wormenhotel.nl	17	2019
47	Hof van Versailles	Barbara	wormenhotel.hofvanversailles@gmail.com	25	2019
48	Kuinderstraat / President Kennedylaan	Catrien	wormenhotel1079@gmail.com	20	2019
49	Curacaostraat	Charlotte	charlottedekruijk@hotmail.com	16	2019
50	Spaandammerplantsoen - vol, wachtlijst	Vincent	spaandammerplantsoen@wormenhotel.nl	20	2017
51	Oetewalerstraat - vol, wachtlijst	Thea	oetewalerwormenhotel@gmail.com	30	2019
52	Marcantilaan 81	Judith	juvdommele@xs4all.nl	0	2019
53	Sloterkade / Weissenbruchstraat	Marion	wormenhotelsloterkade@gmail.com	17	2019
54	Guldenpromenade / Eurokade	Mirjam	wormenhoteldeaker@konmail.nl	19	2019
55	Biljoen / Cannenburg	Laurens	hannalaurens@gmail.com	15	2019
56	Clauskindereweg / Roosje Vosstraat	Sem	OsdorpMidden@wormenhotel.nl	10	2019
57	Vondelstraat	Marjo	marjomeijer99@gmail.com	25	2019
58	Abcouderpad Holendrecht	Alida	bewcholendrecht@gmail.com	7	2019
59	W. Nuijenstraat/P. Mondriaanstraat - vol, wachtlijst	Annie en Dirk Jan	duurzaam155xthuis@gmail.com	30	2019
60	Orteliuskade/Van Middellandtstraat	Marielle en David	wormenhotel.middellandtstraat@gmail.com	18	2019
61	Buitenzagerij/Het Dok	Rachel	rachelmars@msn.com	13	2019
62	Hemonystraat	Jeannette	jeannette@artkitchen.nl	16	2019
63	Peter Martensstraat binnentuin	Marije van der Put	marijevanderput1@gmail.com	15	0
64	Daguerrestraat t.o. 119	Jeske Rutgers	jeskerutgers@upcmail.nl	15	0

Appendix 5: Transcript worm hotel user 1

1. Hoe vaak maakt u gebruik van het wormenhotel?

Ons huishouden bijna dagelijks.

2. Wat zijn je motivaties om het wormenhotel te gebruiken? (klimaat, afvalscheiding, contact met buurtbewoners)

Ik ben degene die ons wormenhotel heeft aangevraagd bij de gemeente en dat was eigenlijk omdat ik graag zo duurzaam mogelijk wil leven. Het leek mij goed dat het keukenafval dan niet in het gewone afval verdwijnt.

3. Hoe vindt u dat het huidige proces nu gaat?

Ik denk dat de technische kant nu prima gaat. Wij gooien er iets in, en 2 a 3 keer per jaar halen wij er compost weer uit.

Vragen

4. In hoeverre vind je dat mensen in uw buurt verbonden zijn met elkaar?

Gedeeltelijk heel erg, maar een deel van die groep ben ik wel teleurgesteld in. Dat komt mede omdat ik de beheerder ben, ook van de appgroep. Er is een vaste groep die altijd klaar staan om te helpen en die ook reageren. Er is een grotere kring van mensen waarvan je helemaal niks hoort. Er is een vast clubje die hun mouwen opstropen.

5. Denkt u dat die helft waarvan u niks hoort, dat die dan geen behoefte hebben aan de sociale kant van het wormenhotel? En dat de andere helft wel de behoefte heeft?

Ja ik denk wel dat dat er wel achter zit. Ik denk ook dat sommige niet zo dol zijn op het lichamelijke werk. Het compost eruit halen is wel lichamelijk werk.

6. Heeft u buiten die 3 keer per jaar met het oogsten ook nog contact met die andere helft die wel initiatiefvol zijn?

We hadden laatst ook een borrel na de oogst en daar waren dan ook weer voornamelijk de mensen die ook tijdens het oogsten geholpen hadden. Er waren ook nog wel een paar extra mensen. Er was ook nog een toevallig dan Oekraïense mevrouw die mij aansprak dat ze ook graag bij het wormenhotel wilde, die stelden ook nog voor om bloembakken neer te zetten. Haar idee was het dan om de buurt nog mooier te maken. We hebben toen een subgroepje gevormd en het gerealiseerd.

Sociale inclusie

7. Zijn er veel mensen met andere etnische achtergronden in uw buurt dan Nederlands?

Ja heel veel. Ik heb ook nog geteld, meer dan de helft heeft een andere etnische achtergrond. Ik denk ook een derde, of zelfs iets meer, die lid zijn van het wormenhotel die spreken geen eens Nederlands. Ik heb zelf ook een andere etnische achtergrond, ik ben van Duitse afkomst. Ik spreek dan wel vloeiend Nederlands. Er zijn veel echte expats die helemaal geen Nederlands spreken, en dat ook helemaal niet van plan zijn om te leren. Ik moet dan alle berichten ook twee keer sturen; een keer in het Nederlands en een keer in het Engels.

8. In hoeverre denkt u dat die wormenhôtels dan bijdragen dat die verschillende mensen dan in contact komen met anderen binnen de buurt? Zeg maar; denkt u dat het contact nooit er was geweest zonder het wormhotel?

Ja dat zeker, ja! Ik denk dat ik veel van die mensen anders nooit zou hebben gesproken.

9. En in hoeverre zorgt het er dan voor dat die mensen meer betrokken raken? Voelen zij zich zeg maar wel onderdeel van jullie buurt; of is het nog wel een apart groepje binnen jullie buurt?

Buiten het wormhotel om kom ik ze niet zo heel veel tegen. Dat heeft ook te maken dat zij een andere leeftijdsgroep zijn, met een andere lifestyle. Maar binnen het wormhotel kom ik ze dan dus wel tegen en dan maken we ook een praatje, veel van hun zijn dan ook wel bereid om te helpen.

Sociaal kapitaal

10. Kent u de medegebruikers van het wormhotel ook allemaal, ook degene die dan niet participeren?

Er zijn wel een paar die ik niet ken, zelfs nog nooit heb gezien. Die reageren nooit op appjes. Ik heb daar wel iets van geleerd. Als mensen zich nu willen aanmelden voor het wormhotel, dan wil ik eerst even kennismaken.

11. Dus een groot deel van uw buurt, die kent u mede door het wormhotel. Doordat u via die weg met die mensen in contact bent gekomen.

Ja een deel van de buurt inderdaad wel.

12. Worden er ook activiteiten georganiseerd binnen uw buurt. U had het eerder al over een borrel?

Ja vorig jaar hebben wij een keer een borrel gedaan, maar daarna is het er niet meer van gekomen door corona natuurlijk.

13. Is dat wel iets wat u meer zou willen, of moet het sec blijven tot het composteren?

Ja ik zou wel graag dat nog een keer organiseren. Het is wel lastig te plannen, omdat veel mensen erg druk zijn.

14. Is dat dan ook met het doel om de betrokkenheid in jullie buurt verder te versterken? Dat mensen zich ook meer willen participeren in het wormhotel?

Ja, en gewoon ook om kennis te maken met elkaar. Voordat het wormhotel er was, heb ik wel vaker met directe burens een borrel georganiseerd, en dat was altijd erg gezellig. Op die manier praat je met elkaar en anders blijft het allemaal zo anoniem in de stad. Het is eigenlijk heel erg leuk als je je burens leert kennen.

15. Zijn er ook nog andere verschillen in de mensen in uw buurt, buiten de nationaliteit? (arm/rijk)

De leeftjdsverschillen zijn er zeker wel. We hebben mensen boven de 70, maar er zijn ook mensen van aanvang 20. Veel zijn jonge professionals die er nu bij komen, maar er zijn ook mensen die hier al veel langer wonen.

Sociale mobiliteit

16. In hoeverre denkt u dat de mensen die u ontmoet via het wormhotel, dat die uw sociale netwerk verbeteren?

Er zijn wel een aantal mensen die veel komen helpen die hele interessante dingen doen. Zo is er iemand die een post doc opleiding doet aan de VU, en die doet ook iets met verduurzaming met landbouw. Ik heb er niks persoonlijk aan, maar ik vind het wel erg interessant.

17. Maakt u misschien dan vrienden met mensen via het worm hotel, of blijft het vaak oppervlakkig?

Meestal blijven die relaties toch wel oppervlakkig. Toevallig die mevrouw die je ook interviewt, met haar ben ik wel goed bevriend geraakt. Ik ga vaak met haar wandelen. Verder blijft het vooral bij kennismaken.

18. Zou u dat meer willen zien, of vind u het wel goed zo?

Ja het zou wel leuk zijn om dat meer te zien, maar ik denk dat een deel daarvan ook een andere leeftijd zijn. Die zijn in een andere fase. Ik heb kinderen op de middelbare school en universiteit, andere mensen die hebben nog helemaal geen kinderen. Dan is het misschien toch een groter verschil, dan ga je niet zo makkelijk met elkaar in je vrije tijd iets doen.

Overige vragen

19. Wat zouden kansen zijn binnen de wormhotel community om de sociale cohesie nog verder te versterken.

Ik denk ieder jaar een borrel. Dan krijgen mensen toch wel contact met elkaar. Bij de vorige borrel zag ik ook dat veel mensen onderling goede gesprekken hadden. Dat is wel vaak met leeftijdsgenoten.

20. Dan is het wel belangrijk dat die participatie op die activiteiten wat hoger ligt. De mensen die je normaal niet ziet, zouden er dan eigenlijk moeten zijn.

Ja dat zou inderdaad wel leuk zijn, maar dat ligt ook aan de mensen zelf.

21. Hoe beïnvloed de gemeente het proces?

Ja klopt, er was iemand om ons te begeleiden. Daarna moesten we het wel zelf kunnen. Ik heb wel gehoord dat als die van ons in elkaar stort, dan krijgen wij wel een nieuwe. Wij hebben het oude model van geperst gras, in de vorm van een bel. Die verteert zichzelf een beetje, maar wij mogen dan dus een nieuwe aanvragen. Die is wat nieuwer en handiger in gebruik.

22. Denkt u dat die invloed van de gemeente dat die meer zou moeten zijn of is dat juist goed zo?

Ik denk dat dat wel goed is. Ik kan er waarschijnlijk meer over vertellen als die onze instort. Dat ze ons na de eerste oogst laten gaan, dat vind ik goed. Het heeft geen toevoegde waarde als iemand van bovenaf nog dingen regelt, ik denk dat wij dat prima zelf kunnen doen als groep van gebruikers. Ik voel mij goed in staat om dan te organiseren als er kan worden geoogst.

Appendix 6: Transcript worm hotel user 2

1. Hoe vaak maakt u gebruik van het wormenhotel?

Ik gebruik het wormenhotel erg veel. Al mijn koffiedik, theezakjes en groente- en fruitafval gaat erin.

2. Wat zijn je motivaties om het wormenhotel te gebruiken? (klimaat, afvalscheiding, contact met buurtbewoners)

De voornaamste reden is in de eerste plaats een milieukwestie, maar inderdaad ook het verbeteren van de sociale cohesie in de buurt. Niet zozeer voor mij, maar voor mijn buurtbewoners. Ik wilde wel eens kijken of die behoefte er was in mijn buurt.

Sociale inclusie

3. En was die behoefte er?

Jazeker! Met name bij expats. We hebben een buurt met erg veel expats met alle tijden van de wereld. Voornamelijk veel jonge mensen. Ik geloof niet dat ze allemaal student zijn, maar ook mensen die hier en daar bij een bedrijf werken. Ik heb wel gezien dat die mensen op het wormen hotel afkwamen om een gezellig een beetje te praten en om mensen te leren kennen.

4. Waarom helpt het wormhotel dan bij het in contact komen met andere mensen?

Het begint met een bijeenkomst van de gemeente waarin je instructie krijgt. Daarnaast is er een gezamenlijke oogst met een eventuele borrel daarna. Vervolgens kom je die mensen ook af en toe nog tegen als we ons groenafval naar het worm hotel brengen. Ik moet zeggen dat dat wel in mindere mate voorkomt. Ik vond het voor mijzelf ook interessant om te zien wat voor soort mensen er in mijn buurt wonen.

5. Denkt u dat het worm hotel ook echt effect gehad heeft voor de expats?

Dat denk ik wel! Tijdens het oogsten hebben ze tenminste een leuke middag met de buurt. Hoe vaak ze elkaar tussendoor nog zien, dat heb ik natuurlijk niet allemaal bijgehouden.

6. In hoeverre vind je dat mensen in uw buurt verbonden zijn met elkaar?

Mwah, dat heeft heel erg te maken met de samenleving waar in we zitten op dit moment. Mannen en vrouwen zijn veel aan het werk, kinderen zitten op de kinderopvang en zeker jonge mensen hebben een ontzettend druk leven. Dan blijft er weinig tijd over om eens gezellig wat met elkaar te doen.

7. De wormenhotels zouden hier wel wat aan kunnen doen om in ieder geval een paar keer per jaar nog met elkaar wat te doen? Toch?

Precies, ja!

8. In hoeverre onderhoudt u contact met mensen in je buurt? Wat houdt dat contact in?

Door het wormen hotel heb ik wat meer gekregen met een paar burens die in de buurt wonen, die beide gepensioneerd zijn. Daar maak ik nu vaak een praatje mee, en we geven elkaar tips af en toe. Dat contact is wat meer geworden.

Voor de rest is dat ook mede door andere buurtverenigingen gekomen.

9. In hoeverre voelt u zich verbonden met uw buurt?

Sterk verbonden! Ik ben ook nog vrijwilliger bij het Vondelpark en ook dat versterkt ook mijn contacten in de buurt.

Sociaal kapitaal

10. Kent u alle medegebruikers van het wormenhotel?

Nee, nog niet bij benadering. Ik houd de lijst niet bij. Ik werk mee met het worm hotel.

11. U kent meer een selecte groep binnen het worm hotel?

Ja en als we aan het oogsten zijn, en er komt iemand bij waarvan ik denk "wie zou dat zijn", dan vraag ik het even. Dan maak je kennis.

12. Zou u dan meer willen dat de onzichtbare groep ook meer aanwezig is? De groep die u dus nog niet kent.

Ja, ook de beheerder heeft toen laten weten dat het niet leuk was dat er weinig animo was bij het oogsten. Die groep heeft toen beterschap beloofd, dus wellicht bij de volgende oogst, zullen er meer mensen zijn.

13. Zo'n oogstmoment is toch wel het ideale moment om je buurt te leren kennen toch?

Ja dat klopt, maar de beheerder had het vrij kort dag besloten. Toen waren er veel mensen die al activiteiten gepland hadden en wat anders te doen hadden.

14. Worden er binnen de gebruikers van het wormenhotel activiteiten georganiseerd om een gemeenschap te creëren rondom het hotel?

We hebben een keer geprobeerd om een borrel te organiseren na het oogsten, maar dat waren ook heel weinig mensen. Daar valt nog wel heel wat te verbeteren, maar aan de andere kant het is allemaal vrijwillig.

Sociale mobiliteit

15. In hoeverre voelt u dat de mede-gebruikers van het wormenhotel die je daar ontmoet je sociale netwerk versterken?

Ik voelde me al wel thuis in deze buurt, het is een hele prettige woonbuurt. Op dat gebied heeft het worm hotel het wel versterkt. Op suggestie van een van de mensen die meewerkte de worm hotels, is er voorgesteld of we bloembakken konden neerzetten. Toen hebben we eerst een subsidie gevraagd, en gekregen. Die bloembakken staan er nu allemaal bij en dat maakt het wel prettiger wonen.

Maar of het ook echt mijn netwerk versterkt heeft, dat denk ik niet. Het heeft wel bestaande vriendschappen versterkt sinds we elkaar vaker ontmoeten en helpen bij het worm hotel.

Ik vind het erg leuk als ik door mijn buurt loop dat ik naar mensen zwaai en af en toe een praatje maak. Dat zorgt ervoor dat je je thuis voelt.

Wormenhotels

16. Wat zijn mogelijke kansen voor het wormen hotel om de sociale cohesie in de wijk nog meer te bevorderen?

Ik noemde al die bloembakken, maar er staan ook bankjes. Het is een fijne plek om te zitten daar, je kijkt op het water, we wonen langs de kade. Je ziet daar heel veel mensen zitten. Wat leuk is, is dat als ik mijn emmer ga legen daar, is dat ik regelmatig word aangesproken door de mensen die daar zitten of die daar net langs komen die graag willen weten wat dit toch allemaal voorstelt. Dan raak je in gesprek.

17. Het zijn dus ook gesprekstarters?

Ja dat is zeker zo!

18. Is het worm hotel dan ook een aanzet geweest tot andere projecten in de buurt?

Ja dat is het geval, zoals met de bloembakken. Misschien dat we dat ooit nog eens gaan uitbreiden. We richten ons nu op de boomspiegels. Daar zijn we vorig jaar mee begonnen om daar het een en ander in te zetten. We hebben ook een GroenLinks college gehad, met PvdA en D66, dus ik denk dat er weer veel budget vrijkomt voor groene initiatieven.

19. Hoe beïnvloed de gemeente de wormenhotels? Wat is uw mening daarover?

In ons geval gaat het goed, omdat Marion (onze beheerder) het heel erg goed coördineert en beheert. Ik denk dat het daar dan uiteindelijk wel afhankelijk van is. Dat je iemand hebt die dat goed kan, die dat inzicht heeft en die de tijd en energie daar instopt. Anders weet ik niet of dat wel goedkomt.

Appendix 7: Transcript worm hotel user 3

1. Hoe vaak maakt u gebruik van het wormenhotel?

1 keer per week ongeveer met het dumpen van groente- en keukenafval.

2. Wat zijn je motivaties om het wormenhotel te gebruiken? (klimaat, afvalscheiding, contact met buurtbewoners)

Ten eerste omdat ik het zonde vind dat het composteerbaar afval in het restafval gaan. Ten tweede heb ik ook planten op m'n balkon staan. Ik kan compost kopen, maar ik vind het ook wel handig dat ik het zo weer terug krijg.

3. Wat is je mening over het wormenhotel in je buurt? (positie/uiterlijk/gebruiksvriendelijkheid)

Het concept is goed, maar het model dat wij nu hebben, het ziet er uit als een bijending. Dat ontwerp is absoluut ruk. Die van ons is aan het uit elkaar vallen. Het nieuwe concept ziet er een stuk beter uit.

4. Opzich bent u dan wel positief gestemd

Jazeker, ik vind het verder een goed ding.

5. Is het bevorderen van sociale cohesie ook een beweegreden voor uzelf geweest?

Dat is meer een neveneffect. Ik verwacht wel bij zoiets dat er een dergelijke vorm een bepaalde van cohesie is. Er wordt natuurlijk 1 persoon aangewezen als initiator, en die is ook de contactpersoon. Dat is wel meer vanuit een principe. Neem bijvoorbeeld Arthur, die je nog moet interviewen, die neemt bijvoorbeeld ook vaak initiatief om wat te doen.

Vragen

6. In hoeverre vind je dat mensen in uw buurt, om het wormenhotel heen, verbonden zijn met elkaar?

In mijn buurt niet. Nee, ik moet eerlijk zeggen, wij zitten met 50 deelnemers als het goed is in de groep, en daarvan heb ik er hooguit 10 gezien. Dat was dan toevallig wanneer we compost eruit gingen halen. Ik kom ze verder op straat nooit tegen.

Sociaal kapitaal

7. Dus u kent de andere deelnemers überhaupt helemaal niet?

Nee, ik weet wie ze zijn omdat ik ze heb gezien bij het compost eruit halen. Ik weet wat hun naam is. Ik zie hun namen ook in de app, maar ook niet iedereen zit in de app. Wij hebben wel op een gegeven moment iets gehad van, oké, we gaan ook eisen stellen als iemand bij het wormenhotel is. Je bent dan verplicht om in de app te zitten. Sommige mensen gooien gewoon de verkeerde dingen erin, het is dan wel belangrijk dat je ze kunt contacteren.

8. Worden er binnen de gebruikers van het wormenhotel activiteiten georganiseerd om een gemeenschap te creëren rondom het hotel?

Nee.

9. Is het op dit moment dan sec georganiseerd met slechts het brengen van je afval?

Ja precies, en dan ook nog een paar keer paar jaar afspreken om het compost eruit te halen.

10. Is dat dan bijvoorbeeld nog een activiteit te noemen?

Ja dat wel. Je gooit dan in de app van wie kan er, en wanneer. Hoeveel mensen hebben we nodig, met alle 50 schiet je niks op. Met 10 man is het vaak genoeg. Dan is het vaak ook wel gezellig hoor, je kletst dan een beetje, je komt erachter waar ze wonen. Arthur heb ik dan wel wat beter gesproken, omdat er vanuit de contactpersoon van de gemeente toentertijd, een paar weken geleden heeft hij toen een bijeenkomst georganiseerd. Daarbij konden verschillende mensen die een wormenhotel in de buurt hebben, of die onderdeel zijn van een wormenhotel, daar gingen afvaardigingen van heen. Jan van Galenstraat, de Rijkgracht, naja en nog meer. Daar kwamen we nog meer andere mensen tegen en hoorde we hun problemen aan, en bleek dat we tegen dezelfde problemen aan te lopen.

11. Dat is dus wel een onderdeel vanuit het wormhotel gezien waarbij je dus andere mensen ontmoet?

Ja precies, exact ja.

12. Zou je dat wellicht nog meer willen zien? Zou je het leuk vinden om zo contact te krijgen met mensen uit de buurt.

Ja dat is de vraag, ik ben niet per se op zoek naar heel erg veel contact met mensen uit de buurt. Ik woon in een doodlopende straat en heb contact met de directe burens. Daar doen we al veel mee om troep op straat, blaadjes en sigarettenpeuken, op te ruimen. We hebben vaak een buurtborrel gehad. Dan zetten we een tafel op de stoep met drank op de tafel, en dan zien we wel wie er aan komt lopen.

Het wormenhotel gaat over een groter gebied zeg maar. Ik denk als die bij mij voor de deur zou staan, dan zou je er ook sneller naar kijken en mensen voorbij zien komen. Hij staat ook absoluut niet bij mij in het zicht. Ik heb ook bij de andere, van bij die mensen bij de bijeenkomst, heb ik gehoord een iemand heeft er eentje (langs Jan van Galenstraat naar Hugo de Grootplein) heeft iemand een soort tuintje daar gemaakt. Het was een braakliggend terrein, ze heeft aan de gemeente gevraagd van hey mag ik daar een stuk tuin maken, dan onderhoud ik dat zelf. Dat vond de hele buurt te gek, iedereen was voor en bla bla bla. Uiteindelijk is zij de enige die de kar trekt en die alles doet. Zo ook bij het wormenhotel. Ze zegt: "ik moet mensen bij wijze van spreken met de stok slaan, willen ze wat komen doen".

13. De haalbaarheid van zo'n project is er dan ook wel minder.

Naja, ik denk dat heel veel mensen zich ook vergissen, als je iets doet, beter dat je aan 1 of 2 dingen meedoet en je daar ook dedicated aan mee doet. Maar niet dat je aan 10 dingen meedoet, en dat je vervolgens nergens verschijnt. Wens en overmoed lopen door elkaar. Toen er corona was, waren mensen blij dat ze ergens naar toe kunnen. Nu komen ze nergens meer mee aan toe.

14. In hoeverre voelt u zich verbonden met uw buurt?

Ik voel me meer verbonden met de mensen die naast mij wonen. Ik heb een koophuis, maar toen ik huurde had ik niet zoveel interesse in mijn burens, als nu. In het jaar dat ik kocht, had ik veel meer interesse in wat er om mij heen gebeurde. Iets is van mij, dus ik draag er zorg voor. Ik zit natuurlijk dan nu ook in de VVE, ik heb sowieso met mijn naaste burens te maken. Ik kende toen ik huurde alleen de mensen die ik tegenkwam in het trapportaal. Nu ik in de VVE zit, hebben we ook buurtborrels gedaan, en dan kom je ook mensen uit de overkant tegen. Daar zitten we ook mee in een buurtapp en dan wordt er eens gevraagd wie zijn fiets verkeerd geparkeerd staat of welke auto er raar doet. Het heeft overigens ook met leeftijd te maken, toen ik jong was toen boeide het me ook allemaal niet zo veel.

15. Zitten die mensen die naast u woont, ook bij het wormenhotel?

Nee, nee.

16. Denkt u als u geen of weinig contact had met de mensen naast u had, dat je dan bijvoorbeeld wel via het wormenhotel nog andere mensen zou ontmoeten. Of heb je daar echt geen behoefte aan?

Ja dat hangt er natuurlijk vanaf wie je tegenkomt, als er een klik is, dan is er een klink. Maar mijn instelling was niet om sociaal te kijken van, wat gebeurt er in de buurt, laat ik daar eens lid van worden.

17. Ik zoek het nu ook minder in het verbonden raken met, maar kennismaken met zeg maar. Dat zou natuurlijk wel kunnen. Als je de insteek hebt om mensen te ontmoeten, weet ik niet of het wormenhotel zo'n, ik denk dat het sociale bij een wormenhotel echt secundair is. Ik denk mensen voornamelijk zich aansluiten voor de duurzaamheid en de compost, en dat het sociale daarna komt.

Sociale inclusie

18. Wat zijn dat etnische achtergronden van mensen in uw buurt?

Ik woon dus in de Baarsjes. De demografie daarvan is de afgelopen 10 jaar heel erg veranderd. Het is nu een klein deel oorspronkelijke bewoners en het grootste gedeelte is nu expats, ofwel buitenlanders. Zowel expats met een hoger sociaal en economische ladder, als de lage. Die zitten er allemaal. Veel studenten, veel jonge tweeverdieners, mensen met jonge kinderen, het is vrij gemengd.

19. Denkt u dat juist bij die diversiteit die er is in uw buurt, dat een wormenhotel dan voor die mensen wel kan zorgen dat ze zich verbonden gaan voelen met de buurt?

Ik denk dat het wormenhotel wel een heel specifiek ding is. De vraag is wat je zelf ook al vraagt, waarom doe ik het, wil ik van m'n groenteafval af. Als ik daar makkelijk vanaf wil, dan kan ik het ook wel gewoon in het restafval gooien. Wil ik iets bewuster, dan wil ik dat het gecomposteerd wordt, maar misschien hoef ik er geen compost voor terug. Misschien heb ik maar 3 plantjes. Er zijn genoeg mensen bij ons wormhotel die de compost niet zozeer nodig hebben, maar het voornamelijk doen vanuit het recycle-idee. Of het echt is tool is om sociale cohesie te bevorderen, het is een tool. Het is maar net wat je achtergrond, en interesse, zelf is. Als jij uit het buitenland komt en je bent het gewend, denk ik dat je eerder aansluit.

20. Het komt op mij namelijk ook over om met een lage drempel als buitenlander toch kunt beginnen.

Expats of immigranten, arm of rijk, die gaan eerder bij een sportclub. Die gaan misschien vanuit hun werk bij een leesclubje, of ik noem maar wat. Dat is toegankelijker en waar je echt iets doet. Het wormenhotel is erg specifiek. Die gaan eerder in een buurtmoestuin werken. Ik denk niet dat de sociale cohesie niet een primaire reden is bij het aansluiten van een wormenhotel. Ik denk niet dat zij denken als ze naar Amsterdam komen om te wonen van, goh hoe kom ik aan vrienden, laat ik me gaan aansluiten bij een wormhotel.

21. Ik kan me wel zo voorstellen in zo'n grote stad, dat het ons kent ons in een buurt veel minder is, ik kan dan verwachten dat om zo'n wormhotel dat er een bepaalde vorm van community is.

Ja het is ook wel een tool, maar het is dus wel afhankelijk van met welk doel mensen lid zijn van het wormenhotel.

Overige vragen

22. Hoe beïnvloed de gemeente de wormenhotels? Wat is uw mening daarover?

Niet. Dat ding wordt neergezet, er komt 1 iemand bij, die doet 1 of meer rondes. Die helpt je met de eerste oogst. Wat er wel of niet in mag, je krijgt een handleiding, daarna is diegene weg.

23. Hoe zouden ze de wormenhotels kunnen verbeteren?

Ik denk nog steeds dat het vanuit een buurt moet komen, vanuit een initiator. Vanuit de gemeente kan je het binnen buurten communiceren, in een krantje of af en toe een folder. Op die manier zouden mensen kunnen weten van; hey zo kan het ook. In de toekomst kan het dan ook nog kunnen zijn van: wil je een grote of een kleine.

Appendix 8: Transcript worm hotel user 4

1. Hoe vaak maakt u gebruik van het wormenhotel?
1 keer per week.

2. Wat zijn je motivaties om het wormenhotel te gebruiken? (klimaat, afvalscheiding, contact met buurtbewoners)
Dat ik het belangrijk vind dat dat wat we weggooiden, dat dat in de kringloop blijft, dat circulair, dat het niet verdwijnt van de aarde.

3. Wat is je mening over het wormenhotel in je buurt?
(positie/uiterlijk/gebruiksvriendelijkheid)
Het gaat goed, het loopt goed. Hij is wel aan vervanging toe, de kwaliteit is bij nader inzien toch wat slechter. De voortbordurende weeromstandigheden hebben hun steentje ook bijgedragen. Het wormenhotel is van natuurlijke materialen gemaakt. Dat vind ik wel weer jammer, want op een bepaald moment moet hij dan omgegooid worden of ik weet niet hoe we dat gaan doen. Ja, de kwaliteit is wel wat minder.

Vragen

4. In hoeverre voelt u zich verbonden met uw buurt?
Heel verbonden, ja.

5. In hoeverre vind je dat mensen in uw buurt, om het wormenhotel heen, verbonden zijn met elkaar?
Dat valt mij ietsjes tegen.

Sociaal kapitaal

6. Hoe kom dat dan?
Ik ben wel de beheerder, daarom weet ik wel wie er gebruik van maken, van het wormenhotel. Daar heb ik wel wat makkelijker en meer contact met iedereen. Maar puur als gebruiker, kom ik op het moment dat ik mijn afval wegbreng, niet iemand tegen die op dat moment exact hetzelfde doet. Wat wel gebeurd is als ik er wat langer ben, als er bijvoorbeeld geoogst wordt of als ik zorg dat er wat lucht bijkomt of als ik erop ga staan om te kijken hoe het er daarbinnen aan toe gaat. Dat zijn wel momenten dat ik mensen uit de buurt spreek, niet per se gebruikers, maar nieuwsgierige voorbijgangers die geïnteresseerd zijn. Die van helemaal niets weten of juist wel op de hoogte zijn. Dat leidt wel tot gesprekjes, dus niet zozeer met de andere gebruikers, maar wel de passanten.

7. Zijn dat ook mensen die u nog nooit gezien had, die u niet kent?
Ja klopt, ja.

8. Dat contact met de mensen die wel in u buurt leven, die ook gebruikers zijn, zou u belang hebben dat dat contact meer wordt? Dat het meer een sociaal ontmoetingsplek wordt.
Het wormenhotel heeft daar zeker wel een toegevoegde waarde in inderdaad, maar die is wel minder dan ik aanvankelijk had verwacht.

9. Worden er binnen de gebruikers van het wormenhotel activiteiten georganiseerd om een gemeenschap te creëren rondom het hotel?

Nee, als je naar het wormenhotel kijkt, beperkt het zich tot het oogsten.

10. Zou dat iets zijn waar mensen, zoals ook u, voor open staan? Denken aan een borrel?

Dat zou kunnen. Ik heb ook allerlei andere dingen te doen. Ik zou dan ook diegene zijn die het organiseert, en die behoefte heb ik niet zozeer. Ik spreek de mensen ook op andere momenten, dat hoeft niet per se na het oogsten te gebeuren.

11. Zou het wormenhotel eraan kunnen bijdragen dat de buurt meer verbonden is met elkaar?

Ja, ja. Lastig te zeggen in welke mate. In onze buurt houd ik me bezig met verschillende varianten om de sociale cohesie te optimaliseren/verbeteren, daar is het wormenhotel er een van. En in welke mate het wormenhotel en in welke mate andere activiteiten daarvoor zorgen. Dat is natuurlijk een beetje lastig te zeggen.

12. Is de impact op de sociale cohesie u mee of tegen gevallen?

Tegengevallen als je kijkt naar de gebruikers, de contacten die met de gebruikers is ontstaan. Meegevallen door het contact dat ik met de passanten heb gekregen.

13. Waar schort het bij de gebruikers dan aan?

Het is dat je niet op hetzelfde moment het emmertje gaat legen. Er zijn zoveel momenten op de dag dat je dat kan doen. Dat komt vaak niet samen.

14. Valt dat bij het oogsten dan ook tegen?

Ja daar valt het ook tegen. Ik heb nu iets van 25 gebruikers en een wachtlijst, maar er komen niet zoveel mensen af op het oogstmoment. Corona had daar ook een aandeel in. Je zit dan natuurlijk ook op elkaar, dat ging afgelopen periode niet zo makkelijk. De paar keren dat het wel mogelijk was, was de animo ook niet groot.

15. Als een andere wijk aan u zou vragen of het wormhotel een geschikt middel is om de sociale cohesie te versterken, zou u het dan aanraden of niet?

Vanuit de gedachte van de circulaire kringloop blijf ik het wel aanraden, en het draag wel bij aan de sociale cohesie. Alhoewel dat een neveneffect is, zou ik het wel blijven aanraden.

16. Wat is de voornaamste reden van mensen in uw buurt om niet lid te worden van het wormenhotel?

Ja die willen niet dat emmertje in het aanrechtkastje of die zak met biologisch afbreekbare spullen in hun huis/keuken hebben staan.

Sociale inclusie

17. Is er veel diversiteit in jullie buurt, zijn er bijvoorbeeld verschillende achtergronden van mensen, qua nationaliteit of iets dergelijke?

Ja dat wel.

18. En binnen het wormenhotel?

Dat valt mee, dat is meer autochtoon dan allochtoon.

19. Hoe komt dat niet meer allochtone mensen zich aansluiten bij het wormhotel?
Ik heb brieven verspreid destijds binnen 25 a 50 meter vanaf het wormenhotel. De andere mensen wonen verder van het wormenhotel af. Dat heeft meer met de afstand tot het wormenhotel te maken, dan met de afkomst.

20. Denkt u dan, hypothetisch gezien, dat het wormenhotel kan bijdragen dat mensen met buitenlandse afkomst, dat zij zich meer verbonden gaan voelen met de wijk?
Ja hoor, opzich is dat natuurlijk wel zo.

Sociale mobiliteit

21. In hoeverre voelt u dat de mede-gebruikers van het wormenhotel die je daar ontmoet je sociale netwerk versterken?
Ja zodra je mensen ontmoet, ontstaan er ook andere verbindingen. Dat je een beroep op elkaar kan doen, je elkaar de weg kan wijzen.

22. Voor u persoonlijk ook?
Ja dat is lastiger te zeggen, omdat we hier ook andere initiatieven in de buurt die daar voor zorgen, dus dat kan ik niet echt zeggen.

23. Maar in het geheel zorgen al die activiteit wel voor meer sociale mobiliteit?
Ja zeker!

24. Heeft u ook nieuwe vriendschappen opgedaan?
Ja! Maar nogmaals, door alle verschillende activiteiten. Ik kom die mensen bij alle activiteiten tegen en het geheel zorgt voor meer verbondenheid.

Overige vragen

25. Wat zijn mogelijke kansen voor het wormen hotel om de sociale cohesie in de wijk nog meer te bevorderen, bijvoorbeeld dat mensen meer aanwezig moeten zijn bij het oogsten of?
Ja ik denk dat dat het enige extra moment zou kunnen zijn.

26. Hoe beïnvloed de gemeente de wormenhotels? Wat is uw mening daarover?
Nu omdat de kwaliteit van het wormenhotel achteruitgaat, hebben we de gemeente nodig om voor vervanging te zorgen. Zij hebben gezorgd dat die geplaatst is, hij is ook een keer vernieuwd, en dan zijn zij ook diegene die dat weer oplossen en dat het weer hersteld wordt. Dat zijn de momenten dat je kan terugvallen op de gemeente. En verder doen we het met elkaar.

27. Dus eigenlijk is de gemeente verantwoordelijk voor het wormenhotel en jullie voor de dagelijkse zaken?
Ja inderdaad.

28. Zij zorgen als die komt ook voor uitleg tot aan de eerste oogst, toch?

Ja precies, dat is ook verzorgd, dat er iemand in het begin uitleg heeft gegeven over de werking van wormenhotel en dat ook even gevolgd heeft. En met die dame heb ik niet zo lang geleden ook een bijeenkomst voor de wormhotelbeheerders georganiseerd en daar was dan ook weer iemand van de gemeente bij.

29. Komt u daar dan ook nog interessante mensen tegen of denkt u van, dat zijn ook nog wel leuke mensen om te ontmoeten?

Ja dat is toch dat je ook even met gedachte kan wisselen. Bij het ene wormhotel zaten ze nog lang niet vol, andere wormenhôtels kampten wel met een wachtlijst. Hoe ga je daar mee om, dat je daar met elkaar over kan brainstormen. Ook met het oogsten, hoe je daar meer mensen bij kan betrekken.

Appendix 9: Transcript worm hotel user 5

1. Hoe vaak maakt u gebruik van het wormenhotel?

We zijn er nu weer mee begonnen, voor een tijdje lag het bij ons een beetje stil, omdat we ook zagen dat die een beetje vol zat. Normaal gesproken zo'n 1 keer in de week denk ik.

2. Wat zijn je motivaties om het wormenhotel te gebruiken? (klimaat, afvalscheiding, contact met buurtbewoners)

Ik vind het een leuk initiatief voor de buurt, ik vind het een leuk idee dat je ook zelf de compost maakt. Dat je wat met je afval doet.

3. Wat maakt het een leuk initiatief voor de buurt?

Nou je ziet mensen. Toevallig hebben we vandaag weer een rondje compost uit dat ding gehaald. Je staat weer even bij elkaar, je ziet eens wat mensen die je normaal gesproken niet ziet. Dat is wel leuk.

Vragen

4. In hoeverre voelt u zich meer verbonden met de buurt na de intrede van het wormhotel?

Ik ken persoonlijk mensen beter, ik weet niet of dat sec door het wormenhotel komt. We hebben ook andere initiatieven in de buurt. Het blijft echter wel vaak bij een bepaald groepje hangen.

5. In hoeverre onderhoudt u contact met mensen in je buurt? Wat houdt dat contact in?

Net wat je onder contact verstaat. Ik spreek mensen wel gewoon hoor, bij het in en uitgaan van het gebouw. Ook af en toe gewoon met elkaar spreken. Met de naaste buurvrouw hebben we wat meer contact, die past ook op de kat als we weggaan. Verder, ja, met de mensen dan onder andere Anne Marie van Leent die ken je nu beter, maar we komen niet bij elkaar over de vloer ofzo.

6. Ziet u het wormenhotel dan meer als een manier om met mensen kennis te maken dan om ook echt binding te creëren?

Ik vind ook wel echt iets voor de buurt, om dat het staat toch in de buurt, je doet het met z'n allen. Het heeft iets waardoor je de buurt toch een beetje opfleurt ofzo, ik vind dat ook wel belangrijk. Ook al kom je niet bij elkaar op de vloer, dat vind ik niet zo erg. Dat je af en toe elkaar eens spreekt op een andere manier, dat vind ik wel leuk.

7. Is het wormenhotel ook een manier dan om de verbondenheid in de buurt te versterken?

Dat denk ik wel ja.

Sociaal kapitaal

8. Kent u de mede-gebruikers van het wormenhotel?

Nee nee nee, sommige zijn uit het gebouw hier tegenover. De mensen uit het gebouw hier ken ik wel hoor. De mensen die ik ken zijn wel vrij vaak dezelfde, die ook op de klusdag voor het gebouw bijvoorbeeld afkomen.

9. Vind u dat jammer, heeft u iets van; het zou leuk zijn als daar ook mensen op afkomen die je niet kent?

Ik zou het heel leuk vinden. Niet iedereen die meedoet, komt naar zo'n dag. Je houdt dat altijd wel, niet iedereen kan altijd. Dus ik zou het wel leuk vinden als het wat drukker zou zijn, wat meer belangstelling, dat het nog meer zou leven.

10. Worden er, buiten de oogstdag, ook nog activiteiten georganiseerd?

Nee, nee. We hebben niet zoiets als een borrel. We blijven wel staan, en even koffiedrinken enzo.

11. Zou u daar wel potentie in zien?

Persoonlijk zit ik niet op de zoveelste borrel te wachten. Iedereen heeft ook uiteindelijk zijn eigen beslommeringen, eigen sociale leven en dat is soms al druk genoeg.

12. Dus eigenlijk vind u het leuk om als buurt actief te zijn, maar het hoeft niet zo heel diepgaand te zijn?

Vind ik niet. Ik hoef niet zomaar een borrel. Ik vind het leuk zo'n klusdag en zo'n wormenhotel, dan drinken we ook gewoon een bakje koffie. Voor mij is dat genoeg, maar dat hangt natuurlijk ook een beetje van je persoonlijkheid af, wat je wilt enzo.

Sociale inclusie

13. Hoeveel mensen met verschillende afkomsten wonen er in jullie buurt?

Ja veel mensen met een andere afkomst dan Nederlands. Ik ken de percentages niet. Voorheen was dit deels Turks/Marrokaans, maar nu is het meer divers. Het is behoorlijk gemixt.

14. In hoeverre denkt u dat de wormenhôtels bijdragen om het contact tussen verschillende etnische achtergronden te bevorderen met bv de bewoners?

Om elkaar even te spreken wel, ik weet niet of het nou heel snel heel veel contact oplevert. Dat gebeurt toch meer vind ik altijd bij bijvoorbeeld scholen ofzo. Waar ze elkaar ook veel regelmatig spreken.

15. Zo'n oogstdag misschien, zijn dat soort momenten wel dat je denkt, of komen daar wel veel mensen op af?

We gaan het zo zien, maar er komen meestal niet zo heel veel mensen op af. Ook niet iedereen kan meedoen aan het wormenhotel aan, er zit een maximum aan.

16. Zijn dat vaak dezelfde mensen die op zo'n oogstdag afkomen?

Ja toch wel, mensen van het wormenhotel maar ook van het gebouw er tegenover, maar ook vaak dezelfde.

17. Zorgen de mensen die er langskomen lopen ook wel eens voor contact bij het vullen van het hotel of het oogsten?

Dat is inderdaad wel zo. Wat je vaak hebt is, als je er bij staat of als je hem vult, en er loopt iemand langs en die weet niet wat het is, dan heb je snel even contact. Dat maakt het wel heel leuk, ik vind het ook goed voor de buurt. Ik vind het goed voor; dat mensen om de buurt ook weer gaan geven, dat er wat leuk gebeurt. Dan hoeft je elkaar ook niet altijd maar te spreken of te zien, maar als je met elkaar weer beter voor alles zorgt, dat is ook al heel goed.

Overige vragen

18. Wat zijn mogelijke kansen voor het wormen hotel om de sociale cohesie in de wijk nog meer te bevorderen?

Ik denk dat sociale cohesie wel een heel groot doel is om na te streven. Ik denk dat het wel goed is dat je mensen met elkaar laagdrempelig laat kennis maken, dat je mensen meer oog laat hebben voor de buurt en dat ze daar meer plezier in krijgen. Ik denk dat dat het hoogst haalbare is. Ik vind dat al heel wat ook hoor, het is niet niks.

19. Denkt u dat de buurt meer verbonden is, nadat het wormenhotel is gekomen? Hoe geldt dat voor jezelf?

Voor mezelf geldt het wel dat ik een aantal mensen beter heb leren kennen. Dan heb ik het over 1 of 2. Voor de rest; het is wel een opvallend ding, er hangt een bordje op waar mensen vaak voor staan blijven kijken. Als je er mee bezig bent, heel vaak spreekt iemand je aan met “wat is het” enzo.

20. Dus het is meer dat laagdrempelige contact?

Ja maar als je er een paar van dit soort dingen hebt in de buurt, zoals wormenhotels, dan kom je al best een eindje.

21. Wat is je uiteindelijke visie van het wormenhotel, ben je positief of juist negatief gestemd?

Zeker wel positief. Sociale cohesie is misschien een groot woord, daar gaat wel wat tijd overheen. Maar gewoon dat het iets is in de buurt waar mensen zich voor inzetten, of waar ze nieuwsgierig van zijn, waardoor ze soms meer met elkaar kletsen, als is het maar 1 keer, dat vind ik heel positief. Ik vind het heel goed zo.

Appendix 10: Transcript municipality official

Vragen

→ Invloed van de gemeente

10. Waarom is de gemeente Amsterdam blij met de wormenhotels?

Het levert actieve bewoners op, dat is altijd leuk. Mensen die zich betrokken voelen bij het reilen en zijlen van de stad en op die manier op bijdragen aan de bewustwording met afvalscheiding. Dat was voor ons het belangrijkste.

11. Dat was jullie prominente reden?

We zijn er in 2017 mee begonnen, toen zijn de eerste geplaatst althans zo'n beetje. Het idee was al sinds 15/16 gesondeerd door een bewoner die bij ons kwam en zei: "goh dat is wel hartstikke leuk, dat moeten we doen en dat helpt bij het afval scheiden". Toen zijn we er bij wijze van experiment mee begonnen.

12. Het is eigenlijk dus begonnen bij de burgers en de gemeente heeft het deels overgenomen?

Nou we hebben het niet overgenomen. De dingen zijn nog steeds gewoon in het beheer van bewoners. Alleen wat wij hebben 'overgenomen' is dat we er geld in zijn steken, en dat we ze zijn ontwikkelen. Het is natuurlijk eigenlijk een hele rare actie van een gemeente, achteraf bekeken. Het komt van enthousiasme, maar eigenlijk vind ik niet dat je als gemeente aan productontwikkeling moet doen. Je gaat ook geen ondergrondse containers ontwerpen, of speeltoestellen ofzo. Dat laat je doen. Maar er is natuurlijk geen wormenhotel centrale inkooporganisatie, dus toen zijn we het maar zelf gaan doen. En ook echt om te kijken van hoe gaat het dan werken, wel met de verwachting van het helpt bij de bewustwording, het helpt bij sociale cohesie en het helpt bij het inzamelen van gf-afval (hoewel beperkt). Maar het is van ons gewoon een experiment geweest, om het te doen.

13. Waarom stimuleren jullie het nog steeds? Heeft het dan z'n vruchten al afgeworpen?

Er wordt veel over gesproken, veel mensen vinden het leuk. Of het daadwerkelijk vruchten afwerpt, dat is maar echt de vraag. Het is er ook van af hoe je die vruchten definieert. Het is wel zo dat er meer mensen betrokken zijn en waardering hebben voor de inspanning van de gemeente op het gebied van afvalinzameling. Maar het is ook nog steeds erg lastig in de stad, niet schoon, we hebben een groot grofvuilprobleem. Het is een beetje van, wat geeft je nou het meeste gewicht. Maar waarom we ermee door zijn gegaan, komt niet van de afvalorganisatie zozeer, maar vanuit de wethouder duurzaamheid van de stad. Zij vindt dat heel belangrijk, juist die voorpostfunctie, die bewustwordingsfunctie. Of er nou 0,003% meer gft wordt verzameld vindt zij minder interessant, maar het ging haar meer over het duurzaamheidsverhaal, vanuit die hoek.

14. Dus dan is de sociale cohesie meer een neveneffect?

Is een neveneffect. Dat is ook erg verschillend, merk ik. Dat op de ene locatie, is het een hele hechte club die echt met elkaar oogst, maar ook bijvoorbeeld vaak een buurttuin onderhoudt ofzo, of andere dingen met elkaar doet. Er zijn ook plekken, daar blijven mensen alleen zodat ze hun gft kwijt kunnen, en dan niet echt zoveel belangstelling hebben voor de rest.

15. Dus die invloed is eigenlijk alleen dat jullie er geld in stoppen?

Ja en alles voor ze regelen. Ook de locatie uitzoeken. Het verstrekken van contactgegevens, want wij willen daar gewoon helemaal niet tussen zitten. Bij het begin hebben wij een soort servicepakket per wormenhotel. Wij zetten het neer, wij helpen samen met de aanvrager een locatie zoeken (waar we ook eisen aan stellen), de omwonenden informeren en raadpleger in samenwerking met de aanvrager. Als daar verder niks op komt, dan spreken we een datum af wanneer dat ding geplaatst kan worden. Dan wordt de buurt uitgenodigd. In eerste instantie raadplegen we de mensen die er vlak omheen zitten, om de scherpe kantjes van reacties te peilen. Maar als dan iedereen dan akkoord is, en ook de gebiedsbeheerder (dat is bij ons de baas van de openbare ruimte), die moet daar ook nog eerst wat over zeggen, want het is zijn openbare ruimte en als dat ding in de weg staat, niet goed. Als dat allemaal in orde is, maken we een datum en dan komt er een compostmeester. Die komt dan een lesje geven over het wormen composteren.

16. Die zijn ook bij jullie in dienst?

Nee, die zijn niet bij ons in dienst, maar die huren we in. En wij faciliteren de boel eigenlijk gewoon, en betalen er dus ook voor. Zo is het tot nu toe. Dat is het servicepakket, ze hoeven dus niet alles alleen te doen. Het is ook niet zo dat we alleen maar betalen, we regelen en organiseren een hele boel rond aan de start. Tot aan de eerste oogst, dan kunnen ze het zelf.

17. En denk je dat de gemeente dit juist meer zou moeten beïnvloeden, door nog meer zelf te doen, of is dit de perfecte regeling?

Nou, dat zei ik je al, ik vind het eigenlijk een oneigenlijke taak dat de gemeente dat doet. Het hoort eigenlijk niet. Het is een soort combinatie van: het gaat over leefbaarheid, het gaat over sociale cohesie, het gaat over buurtgericht bezig zijn, mensen betrekken. Al dat soort dingen, dat wil je natuurlijk wel faciliteren. Het is meer een participatieding, dan iets anders, dat is wel een belangrijk element. Ik ben toevallig ook erg met mijn collega's in gesprek over van; hoe willen we hier mee door.

18. Want willen jullie hier mee door op dit moment?

Nou dat zijn we nog aan het bespreken, daar kan ik moeilijk een definitieve uitspraak over doen. We zijn er wel met z'n allen over eens dat dit te veel tijd en geld van de gemeente kost.

19. Er staan geloof ik wel een stuk of 100 inmiddels in Amsterdam geloof ik?

Nou een stuk minder, want het oude model blijkt lang niet zo veel levensduur te hebben zoals wij hoopten. Ze beginnen een beetje in te storten. En nu zijn we bezig met het omwikkelen van een heel nieuw model. Het tweede prototype is net gister helemaal klaargekomen en dat gaat nu de straat op. Dat gaan we nu produceren, nog in een jaarlijkse opgave, niet te veel, want we hebben nog aardig wat mensen die zitten te wachten op een wormenhotel, die graag willen. Dan gaan we er nog waarschijnlijk de komende paar jaar mee door, maar we weten nog niet precies wat daarna komt. Het is hartstikke leuk, mensen willen het ook, alleen eigenlijk zou de gemeente dat niet moeten doen. Maar nu dat we een mooi wormenhotel hebben ontwikkeld en een goede werkwijze, zou het kunnen zijn dat het of wel meer naar de deelgemeentes gaat (de stadsdelen binnen Amsterdam) of een een of ander idyllisch bedrijfje, maar dat weten we nu allemaal nog niet.

20. Wat zijn de nadelen van de invloed van de gemeente op de wormenhotels?

Wat ik zeg het kost heel veel geld. Voor de mensen zelf? Ja die vinden dat wel fijn, er wordt heel veel geregeld voor ze. Dat merk je ook wel, dat dat ook een beetje verwacht wordt van “mogen wij een wormenhotel, en wil je dan ook dat, en dat, en dat ook even doen”. Heel veel, ja, eisen toch wel. En ik vind wel, als mensen iets willen, moeten ze daar vooral zelf ook erg veel tijd erin steken. Er zijn ook overal in de stad trouwens ook initiatieven he, qua gft en composteren, niet alleen de wormhotels. Die worden heel vaak ook door bewoners gedaan, de gemeente heeft nogal de neiging om overal z’n neus in te steken, zo kan je het ook vertellen. He van, laat die mensen nou eens, het gaat toch goed zo? Waarom moet je er dan weer je ambtelijke neus tussen zitten? En dan is het ineens weer van de gemeente, dat hoeft van mij helemaal niet, maar dat is persoonlijk hoor. Weet je, als het goed loopt en het is goed in elkaar gezet, dan kan je het net zo goed door anderen laten doen, of misschien wel beter. Het is ook een soort kramp waar we dan geen grip op krijgen hoor.

→ Wormhotels voor de wijken

21. Wat zijn de voornaamste voordelen voor een wijk wanneer de wormenhotels daar geplaatst worden, naast die bewustwording?

Dat hoor ik toch wel het vaakst, dat ze het belangrijkste vinden dat ze hun groenafval kwijt kunnen, hun gf-afval. Want dat ontbreekt in het grootste deel van de stad, we zijn nu ook bezig met het uitrollen van de gft-inzameling. Dat hebben we vroeger al geprobeerd, met wisselend succes. Sommige buurten gaat dat heel goed, in andere buurten gaat dat helemaal niet, dat hangt van allerlei dingen af. Dat is voor veel mensen de grootste beweegreden om iets met een wormhotel te willen, want ze willen dat kwijt, dat voelt beter. En vooral, misschien gek genoeg, mensen en studenten die uit het buitenland zijn gekomen. In Frankrijk, Italië, Duitsland is het heel normaal dat al het gft gescheiden wordt ingezameld. Grote delen van Nederland ook, maar Amsterdam loopt wat dat betreft echt nog een beetje achter. Dan krijg je dat mensen uit die behoefte een wormenhotel willen.

22. Wat zijn dan de veelvoorkomende neveneffecten die gebruikers uitspreken naar jullie?

Ook wel dat ze burens leren kennen hoor, dat ook, dus die sociale cohesie ziet er wel degelijk. Ik vond de conclusie van meisje van Wijngaarden best wel een beetje negatief in die tijd. Er zaten goede dingen in. Wat mij vooral opviel was van; je wint er niks mee. Maar er zijn wel degelijk, het verschilt een beetje per hotel, per community. Zo’n community om een hotel is iets van 20/25 huishoudens. Er zijn d’r die zijn super hecht, die komen echt heerlijk bij elkaar, die doen met koffie en koekjes en die gaan samen oogsten enzo. Er zijn er ook die hebben zoiets van zal wel.

Het verschilt echt per locatie. Dat is natuurlijk ook het leuke, het is geen standaardding. Dat maakt het ook ingewikkeld voor de gemeente, want wij hebben liever een standaardding, kunnen we er een formulier op loslaten. Maar dit is veel meer menselijk en persoonlijk. Vaak afhankelijk van individuen en een combinatie van individuen. Mensen moeten elkaar ook aardig vinden, zeg maar. Wat je de laatste tijd steeds vaker ziet is dat mensen met een groepje dan echt zich ook aan elkaar verbinden, van wij gaan dit samen doen, met z’n drieën ofzo. Dus niet 1 persoon als hotellier, maar 3. Dus die dingen gebeuren ook hoor. Het is wel degelijk ook dat het contacten bevordert, en ik heb ook van mensen gehoord dat ze niet eens wiste dat die buurvrouw 3 huizen net zulke interesses hadden dan zij.

Maar, kanttekening, het blijft zich toch wel afspelen in het witte hoogopgeleide milieu. De mensen die enthousiast zijn, daar warm voor lopen, die het idee van afval scheiden omhelzen, die daar ook moeite voor willen doen. We hebben natuurlijk in Amsterdam allerlei verschillende soorten buurten met verschillende bewoners. We hebben nog een ander project

dat gaat over afvalscheiding, dat is het apart inzamelen van brood. De achtergrond daarvan is vooral dat we geen rattenoverlast willen, omdat in sommige buurten mensen gewend zijn om hun overtollige brood op straat aan te bieden aan de dieren. Dat soort buurten krijg je niet warm voor een wormenhotel. Om even flauw te zeggen: de wormenhotels zijn voor de witte yuppen en de broodbakken die zijn voor de hoofddoekjes. Dat is wel waar het op neer komt.

23. Dus je denkt dan ook niet dat het wormenhotel ervoor zorgt dat mensen van andere etnische achtergronden sneller betrokken raken?

Niet snel, nee. Je ziet wel eens gebeuren, omdat er wel ook in de Islam natuurlijk duidelijk tegen verspilling is. In die zin vinden ze dat toch wel weer een aansprekend idee, maar vaak vinden ze het te vies (zoals die drap die eruit komt). Aan de andere kant zijn die mensen het wel weer gewend om hun eigen groentetuintjes te hebben, dus dat verschilt ook. Ik heb ook wel in een buurt een man die zegt: “Ja maar ik ben juist bezig met al die kinderen hier van school, die gaan allemaal moestuinen doen, en ik wil ook een wormenhotel. Dat is een Moslim meneer, die ook een schaakschool heeft. Ik bedoel, het is heel wisselend.

24. Ziet de gemeente Amsterdam de wormenhotels als een goed middel om bij te dragen aan een betere sociale cohesie?

Er is nog steeds, en vooral ook bij de wethouder he, die daar heel erg vertrouwen in heeft dat wel degelijk echt zo werkt. Ik denk dat ook wel, maar niet voor alle mensen weet je wel. Vanuit sociologisch oogpunt denk ik zo van het zijn allemaal verschillende bevolkingsgroepjes, die er op hun manier mee omgaan. Het is buurtgebonden natuurlijk, maar wat wel zo is, er zijn altijd neveneffecten, maar wat we laatst hebben gedaan is een bijeenkomst van die verschillende hoteliers. Dan zie je wel een vonk. Die hebben allemaal dezelfde problemen, of dezelfde dingen waar ze zich druk over maken, zelfde dingen waar ze tegen aan lopen. Dat is dan wel weer heel erg bevorderlijk op den duur voor dat netwerk.

25. Denkt u dat de wormenhotels optimaal benut worden? Hoe zou het anders kunnen/moeten?

Ook dat verschilt per locatie, gek genoeg. De meeste hebben een wachtlijst, maar ik denk wel dat het belangrijk is, maar de vraag is of de gemeente dat moet doen (denk het niet echt). Dat ook heel regelmatig zo'n community geprikkeld wordt en opgeschoond wordt, want dan heb je een wachtlijst aan de ene kant, en aan de andere kant heb je mensen die wel in die groep zitten, maar er eigenlijk geen gebruik van maken. Je moet wel hands-on bezig blijven, dat is me ook wel bijgebleven daarmee. Je kan er niet vanuit gaan van: “oké daar staat een wormenhotel en dat is het dan”, nee dan begint het. Dan moet die groep zich gaan vormen, dan moet er geoogst worden en wat doe je dan met die oogst, dat is ook nog een ding trouwens. Op veel plekken komt er veel meer compost uit dan de mensen kwijt kunnen. Je kan het ook niet vermarkten, want het is niet gecertificeerd.

26. Dus eigenlijk moeten de wormhotels qua gebruikers zo uitgebalanceerd zijn dat je alleen maar fanatieke mensen hebt?

Naja, wat ik eigenlijk bedoel te zeggen is dat je de communicatie eromheen moet blijven doen om je bloed te verversen, je participatie te versterken. Dat merk je ook omdat veel mensen niet eens weten wat het is, die zijn er ook nog. Maar we geven ook weer niet te veel publiciteit eraan, aan het project op zich, want voor dat je het weet heb ik weer 400 aanvragen die ik nooit kan honoreren, dus we zijn wat terughoudend daarin.

Dat is niet alleen de wachtlijst per wormenhotel dan, maar ikzelf heb ook een wachtlijst met mensen die een wormenhotel willen, wat er nog niet is. Nu zijn we met dat nieuwe model bezig, een klein deel van die mensen kan ik maar tevreden stellen. Daar gaat ook 3 jaar overheen. Dat is ook een reden waarom ik zeg dat je dit niet door de gemeente moet laten doen, het is zo'n regel en gedoe.

Afsluitende vragen

27. Zijn er nog opmerkingen van uw kant die u nodig acht voor het onderzoek?

In het algemeen zou ik toch wel zeggen van: ik zie dat mensen er gelukkiger van worden, de gebruikers. Die zijn er blij mee, die vinden dat fijn om te doen, die vinden het goed om te doen, die vinden het leuk om de burens nog eens te zien, dus dat is wel erg positief.

Het is echt wel heel erg leuk. Ik krijg ook regelmatig, niet van allemaal, die zijn zo trouw ook. Die sturen dan een foto's en 'kijk eens wat voor mooie koekjes we hadden en alle burens waren en wat was het weer gezellig, wat is het toch een mooi initiatief'.